

Važnost upravnih volitev

Kot poročamo na drugem mestu, je »Slovenska skupnost«, ki združuje vse slovenske politične organizacije, predložila v vseh slovenskih občinah na Tržaškem svoje kandidatne liste in tako neposredno posegla v boj za obnovo občinskih svetov. »Slovenska skupnost« se nadalje udeležuje s svojimi kandidati tudi pokrajinskih volitev, ki so prav tako važne kot občinske volitve, saj so pokrajina in njeni organi pristojni za reševanje marsikaterega problema, ki pobliže zanima našega slovenskega človeka.

Bližnje volitve so, kot znano, upravnega značaja in bi si morali zato volivci, preden oddajo svoj glas temu ali onemu kandidatu, tej ali oni listi, dobro ogledati programe posameznih list in pomisliti, kateri kandidat daje največjo jamstvo, da bo najbolje zastopal in branil koristi volivcev.

Nobenega dvoma ni, da morejo koristi slovenskih volivcev najbolje razumeti in zato tudi najodločnejše zastopati in braniti le slovenski kandidati in slovenske samostojne liste. Te namreč niso vezane na disciplino velikih italijanskih strank, ki zasledujejo, kot je razumljivo, v prvi vrsti strankarske cilje, katerim so krajevni problemi čestokrat podrejeni.

Kar zadeva pokrajinske volitve, je zato nujno potrebno, da slovenski volivci v čim večjem številu oddajo svoj glas listi in kandidatom »Slovenske skupnosti«, da dobi tudi v pokrajinskem svetu svoje predstavništvo, kot ga ima v deželi.

Kar zadeva volitve v štirih občinah na Tržaškem, je treba pojasniti, da je v Devinu-Nabrežini in Dolini, ki štejeta več kot pet tisoč prebivalcev, dobil letos veljavo poročni volilni zakon, tako da bo število izvoljenih kandidatov odvisno od glasov, ki jih bo dobila vsaka lista.

»Slovenska skupnost« se v polni meri zaveda važnosti volitev zlasti v devinsko-nabrežinski občini, kjer je že dolgo vrsto let v teku raznarodovalna akcija, ki se izvršuje predvsem z gradnjo ezulskih naselij in z načrtnim naseljevanjem italijanskega življa. Kakršenkoli naj bo izid volitev, je že danes jasno, da bo »Slovenska skupnost« morala upoštevati in bo upoštevala ta problem, kot bo tudi jemala v poštev druge koristi in pravice domačega prebivalstva. Kandidati na tej listi v ostalem nudijo trdno jamstvo, da bodo v občinskem svetu znali pravilno zastopati interese svojih volivcev.

V Zgoniku in na Repentabru je ostal v veljavi prejšnji volilni zakon, po katerem je na listi, ki prejme največ glasov, izvoljenih 12 kandidatov, ostali trije pa so izvoljeni na drugi listi, »Slovenska skupnost« je prisotna tudi v teh dveh občinah z listama, katerih kandidati zaslužijo polno zaupanje volivcev. Prepričani smo zato, da se bosta listi krepko uveljavili.

ZAHODNI KOMUNISTI NE ZAUPAJO NOVEMU SOVJETSKEMU VODSTVU

V torek zvečer je prispela z letalom v Moskvo delegacija italijanske komunistične partije, ki ima nalogo, da poizve, zakaj so člani prezidija sovjetske partije vrgli Hruščova. Toda kot poročajo, so novi sovjetski komunistični voditelji poskrbeli, da je bila delegacija italijanskih komunistov, ki jo sestavljajo član strankinega tajništva Enrico Berlinguer in člana vodstva Paolo Bufalini in Emilio Sereni, že takoj na letališču odrezana od možnosti, da bi prišla v stik s časnikarji. Vse kaže, da je novemu sovjetskemu vodstvu veliko do tega, da sovjetska javnost ne zve, da zahodne partije ne odobravajo odstavitve Hruščova, vsaj dokler ne bodo dobile verodostojne razlage, zakaj se je moralo to zgoditi.

Do trenutka, ko to pišemo, je že pet komunističnih partij izven sovjetskega bloka poslalo v Moskvo svoje delegacije, da zahtevajo pojasnila o odstavitvi Hruščova. Ta primer nima precedensa v zgodovini komunizma, ker so se doslej tudi zahodne partije pasivno uklopile vsem kremeljskim odločitvam, čeprav včasih ne ravno z veseljem; glavna skrb jim je bila vedno, čimprej obrniti jadra po vetru. Tokrat pa je drugače: tega niso mogle tako gladko pogoltniti. Dozdaj so prispale v Moskvo poleg italijanske še delegacije francoske, danske, avstrijske in indijske partije, in kot kaže, se ne bodo dale odpraviti s kakim poljubnim razgovorom. Razgovori z novim sovjetskim vodstvom so baje precej razgibani, ker hočejo imeti delegati tujih partij »izčrpna« pojasnila o odstavitvi Hruščova, kar spravlja njihove sovjetske sobesednike precej v zadrego. Razgovorov se udeležujejo Brežnev, Suslov, Podgorny in Ponomarev. Zanimivo pa je, da se razgovarjajo sovjetski voditelji z vsako delegacijo posebej, očitno zato, ker ne bi radi, da bi se spremenili razgovori v Moskvi v nekako konferenco komunističnih partij, na kateri bi se morali novi voditelji opravičevati in zagovarjati kot kaki obtoženci.

Še več partij pa je pismeno zahtevalo pojasnila, ali jih zahtevajo preko svojega tiska. Vsekakor v zahodnem komunističnem svetu nihče razen Albancev ni pokazal navdušenja nad tem, da je moral Hruščov iti, ampak je povsod bolj ali manj odkrito opaziti zaskrbljenost in obžalovanje. Ni se mogoče izogniti zaključku, da je bil Hruščov v zahodnem komunističnem svetu bolj priljubljen, kot se je mislilo. To pa spet vodi do zelo zanimivih ugotovitev. Ena glavnih in najbolj pričakovanih je ta, da se je v tem razodela splošna želja zahodnih komunističnih partij po politiki sožitja in mirnega tekmovanja med vzhodnim in zahodnim svetom, politika, kot jo je zagovarjal Hruščov. Naveličale so se igrati vlogo nemih statistov v igri po sovjetski režiji, in jim ni več do tega, da bi se zna-

šle pri vsaki nepričakovani spremembi v Kremlju v bedasti zadregi celo pred lastnimi pristaši, ker bi morali naenkrat začeti obsojati ljudi, katere so še hip prej častile po vzgladu Moskve kot polbogove.

Poleg tega pa jih vznemirja — in ne zaman — dejstvo, da so novi moskovski oblastniki spet začeli s tisto sumljivo skrivnostjo, ki je bila tako značilna za Stalinovo razdobje; tako se še do danes ni zvedelo, kje je zdaj Hruščov in kaj ima pripomniti k vsemu, kar se je zgodilo. To je v resnici malo obetajoč znak.

SET v krizi

Skupni Evropski trg je zašel v precejšnjo krizo, čemur je vzrok nerešeni problem poenotenja cen kmetijskim pridelkom oziroma sprostitev uvoza kmetijskih pridelkov.

Zlasti stališče francoske vlade o SET-u predstavlja najtežji problem na trdi poti gospodarskega in političnega združenja Evrope. Možnost, da bodo dosegli unifikacijo tržišča za kmetijske pridelke do leta 1967, kot je bilo predvideno, zavisí od politike cen, to je od predhodne določitve cen žitu in bi morali to začeti izvajati 1. julija 1966, kar bi avtomatično znižalo ceno skoraj vsem poljedelskim in živinskim proizvodom.

To vprašanje ni novo in izhaja že iz lanskega leta, ko je komisija predlagala vladam, da bi določili skupne cene žitu. Te cene bi morale že veljati od 1964/65 med članicami SET. Te cene bi se spremenile in vskladile med cenami krušnih žitaric in žitaric krmil. Padle bi prve in dvignile bi se druge. Temu pa se je uprla Nemčija, ki ne mara znižati cen svojemu žitu iz ozira do svojih kmetov.

BIROKRATSKE OVIRE

Ta teden je nepričakovano treščila med tukajšnjo javnost vest, da osrednja vlada ne priznava zakonitosti celotnega besedila pravilnika, ki urejuje potek seji deželnega sveta in ga je ta izglasoval konec julija.

Zanimivo in hkrati značino je, da je med člani, ki so za vlado nezakoniti, tudi tisti, ki priznava predstavniku liste Slov. skupnosti pravico, da tvori samostojno skupino. O celotni zadevi bo odločilo ustavno sodišče.

Težko si moremo predstavljati, da gre za hoteno in zavestno nasprotovanje komaj ustanovljeni deželi — strani rimske vlade, ki je v bistvu izraz istih političnih sil, katere vladajo v deželi. Gre najbrž za nov dokaz, kakšno veliko moč še ima v državi birokratski aparat, ki ga je italijanska demokracija podedovala od prejšnjega režima. Ni pa tudi izključeno, da gre za kako lokalno zakulisno protislovensko mahinacijo.

RADIO TRST A

• NEDELJA, 1. novembra, ob: 8.30 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 9.00 Kmetijska oddaja; 10.00 Pernos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Križantema na grob malega junaka«. Mladinska radijska igra, ki jo je napisal Marij Maver. Igrajo člani RO., vodi Stana Kopitar; 12.00 Slovenska nabožna pesem; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. Urednika Mitja Volčič in Dušan Cerne; 14.30 Sedem dni v svetu; 15.00 Znani pevci: Nilla Pizzi in Perry Como; 15.45 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine; 18.00 Po društvih in krožkih: »Skedenjsko prosvetno društvo«, pripravil Saša Martelanc; 20.30 Iz slovenske folklore: »Ena urca bo prišla, morbit še nocoj«, pripravil Niko Kuret; 22.10 Klasična simfonija: Ludwig van Beethoven.

• PONEDELJEK, 2. novembra, ob: 12.15 Iz slovenske folklore: »Ena urca bo prišla, morbit še nocoj«; 18.30 Naši mladi solisti. Mezzosopranistka Malvina Savio, pri klavirju Livia D'Andrea Romanelli. Na sporedu so Donizettijevi, Pizzettijevi in Respighijevi samospevi; 19.15 Novele in črtice - Anton Funtek: »Pogrebec«; 20.30 Luigi Dallapiccola: »Ujetnik«, opera s prologom in enim dejanjem. Orkester in zbor gledališča »Verdi« vodi Gianfranco Rivoli; 21.30 »Na mrtvih duš dan«, pripravila Lojzka Lombar.

• TOREK, 3. novembra, ob: 9.30 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 15.30 »Sveti Just«. Legedna, ki jo je napisal Drago Petkovšek. Igra RO., vodi Lojzka Lombar; 18.00 Igra orkester »Miramar«; 18.30 Vasilij Mirk: Simfonična suita. Orkester Slovenske filharmonije vodi Samo Hubad; 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. Pripravila Krasulja Simoniti; 20.30 Iz slovenske folklore: »Pratika za prvo polovico novembra«, pripravil Niko Kuret; 21.30 Slovenske novele 19. stoletja - Marica Nadlišek Bartolova: »Lucija«; 21.50 Koncertisti naše dežele.

• SREDA, 4. novembra, ob: 10.00 »Pesem zveni med gromom topov«, pripravil Rado Bednarik; 12.15 Brali smo za vas; 13.30 Prijetna srečanja, izbor motivov in izvajavcev; 15.30 »Kmet milijonar«, romantična pravljica v petih slikah, ki jo je napisal Ferdinand Raimund. Prevod in priredba Mirko Javornik. Igra RO., režira Jože Peterlin; 18.30 Nove plošče resne glasbe; 19.15 Radijska novela - Mihael Jeras: »Ulica je slepa«; 20.30 Simfonični koncert orkestra in zboru Italijanske Radiotelevizije iz Milana. Vodi Mario Rossi.

• CETRTEK, 5. novembra, ob: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi; 12.15 Po društvih in krožkih: »Skedenjsko prosvetno društvo«, pripravil Saša Martelanc; 17.20 Iz albuma lahke glasbe, pripravila Susy Rim; 18.30 Kantate in oratoriji; 19.15 Sirmo obzorja - Tradicionalne dejavnosti tržaškega gospodarstva: »Barvarne«, pripravil Vladimir Turina; 20.30 »Voda sprave«, radijska drama, ki jo je napisal Alojz Rebula.

• PETEK, 6. novembra, ob: 12.15 Pomenek s poslušavkami; 18.30 Jugoslovanski solisti; 19.15 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti - Vinko Beličič: »Ljubljana v Prešernovi dobi«; 21.30 Gospodarstvo in delo. Urednik Egidij Vršaj; 20.00 Koncert operne glasbe. Vodi Carmen Campori. Sodelujeta sopranistka Maria Luisa Zerri in baritonist Manuel Spatafora. Igra simfonični orkester Italijanske Radiotelevizije iz Rima. V odmoru (približno ob 2.30) Znanost in tehnika - Slavko André: »Avtostrada sonca«; 22.55 Sodobna glasba.

• SOBOTA, 7. novembra, ob: 11.45 Ameriški odmevi; 12.15 Znani sodobniki; 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste; 15.30 »Voda sprave«, radijska drama, ki jo je napisal Alojz Rebula. Delo nagrajeno na natečaju Italijanske radiotelevizije za izvirna radijska dramska dela v slovenskem jeziku. Igra RO., režira Jože Peterlin; 16.55 Bodoči solisti: Pianist Milivoj Surbek - Franz Liszt. Orkester Glasbene Akademije iz Ljubljane dirigira Uroš Prevorsek; 17.20 Drugi Vatikanski koncil. Poročila in komentariji; 18.30 Glasbena oddaja za mladino, pripravil Dušan Jakomin; 19.00 Poznoromantični in moderni slovenski samospevi. Franjo Delak: Burja - Mirca Sancinova; Tih večer - Karel Boštjančič: Samotno drevo, Našel sem zvezdico sreče; Ob slovesu. Izvajavca: tenorista Dušan Pertot in Janez Lipušček; 19.15 Družinski obzorik. Urednik Ivan Theuerschuh; 20.30 Teden v Italiji; 20.45 Zbor »Akademik« iz Ljubljane, ki ga vodi Pavel Mihelčič; 22.00 Veliki tuji simfonični orkestri: Simfonični orkester iz San Franciska.

Nova afriška država - Zambija

Na svetu je ena neodvisna država več. V soboto je postala neodvisna dosedanja britanska kolonija Severna Rodezija, kot 36. afriška država. Kot neodvisna država bo nosila ime Zambija, po reki Zambesi. Kot skoro vse afriške države namreč tudi ta ni porojena iz politične volje kakega etnotnega naroda po lastni državi in neodvisnosti, ampak predstavlja mešanico črnih plemen, ki jih druzi samo okvir meja bivše kolonije. Zambija meri 752.620 km² in šteje samo 2.600.000 prebivancev, od tega 72.000 belih naseljencev. Gospodarsko je sorazmerno na dobrem, a je odrezana od morja. Njene najvažnejše prometne zveze z morskimi pristani ob Indijskem in Atlantskem oceanu gredo preko tujega, delno preko portugalskega ozemlja. Gospodarstvo je usmerjeno v glavnem v »belo« Afriko, v Južno Rodezijo in Južno Afriko, odkoder prihajata dve tretjini uvoza in kamor odhaja velik del izvoza. Glavna industrijska panoga je pridobivanje bakra (četrtina vse svetovne proizvodnje), kar pa je možno le s pomočjo premoaga in elektrike, ki ju dobavlja Južna Rodezija, ki je, kot znano, v

rokah belih naseljencev. Predsednik zambijske republike, 40-letni črnc Kenneth Kaunda, se je zato držal doslej precej nazaj, kar zadeva podpiranje proti pozicijam belcev naperjene politike drugih afriških držav. V zunanji politiki hoče voditi Zambija strogo nevtralnopolitiko. Kaunda je izjavil, da bo njegova država nevtralna in »domovina afriškega socializma«, ki bo imele nasprotju s kapitalizmom in komunizmom čisto human značaj in bo pristno krščanski ter bo služil bratstvu med vsemi ljudmi. Prišel bo čas — je rekel — ko bo sta tako komunizem kot kapitalizem v Afriki izginila. Zaenkrat pa je vendarle dopustil Kaunda komunizmu majhno koncesijo in dovolil komunistični Kitajski, da odpre svoje zastopstvo v glavnem mestu Lusaka.

Nova država hoče ohraniti tudi še zana-prej dobre zveze z Veliko Britanijo in bo ostala v britanskem Commonwealthu. Britansko pomoč bo namreč zelo potrebovala, tako gospodarsko kot tehnično. Za zdaj je v Zambiji samo okrog sto ljudi z visoko šolsko izobrazbo, med njimi deset advokatov in samo trije zdravniki. Življenjska raven črnega prebivavstva je skrajno nizka. Četudi je dežela sorazmerno bogata na rudninskih ležiščih. Za zdaj izvažajo Zambija največ baker, ki predstavlja po vrednosti 91% vsega zambijskega izvoza.

Vendar se zdi, da bo Zambija politično trdna država, ki hoče biti vabljiva za evropske investicije. Nova vlada je slovesno zagotovila, da sedanje industrije in rudnikov ne bo podržavila, da bi si tako zagotovila nadaljnjo pomoč evropskega kapitala in tehnike za razvoj. Tudi do belcev, ki bodo ostali v Zambiji, hoče ostati nova afriška republika strpna.

Vatikanski koncil

V petek je naznanil koncilski tajnik msgr. Felici, da je papež odločil, naj se tretje zasedanje vatikanskega koncila II. konča dne 21. novembra. Tisti dan bo obhajala Cerkev dve pomenljivi slovesnosti. Prva bo v vatikanski baziliki, kjer bo imel papež slovesno službo božjo skupaj s 24 koncilskimi očeti iz krajev, kjer se nahajajo najiminentnejša Marijina svetišča. Isti dan popoldne se pa bodo zbrali vsi udeleženci vesoljnega cerkvenega zbora v rimski baziliki Marije Snežne, kjer bo imel papež zahvalno službo božjo za zaključek tretjega zasedanja vatikanskega koncila.

Četrty del koncila še ni točno določen. Po vsej verjetnosti bo pa sklican spomladi prihodnjega leta. Cerkevni očeti so se odločili zato, ker je treba predloge za nauko »Cerkvi in modernem svetu« natančneje proučiti.

V razpravi so se namreč pojavila različna mnenja. Izredno pozornost je zbudil govor ljubljanskega nadškofa Pogačnika, ki je govoril tudi o narodnih manjšinah. Izvajal je, da se zatirane narodne manjšine nujno odtujujejo od Cerkve, če jih ta z jasnim naukom ne zaščiti pred raznarodovanjem v kakršnikoli obliki. Ker je nadškofov govor za nas posebnega pomena, se bomo povrnili k njemu, ko bomo imeli pred seboj celotno besedilo.

TEDENSKI KOLEDARČER

1. novembra, nedelja: Vsi sveti
2. novembra, ponedeljek: Verne duše
3. novembra, torek: Just, Silva
4. novembra, sredo: Praznik zmage, Karel
5. novembra, četrtek: Zahar, Emerik
6. novembra, petek: Lenart, Ratislav
7. novembra, sobota: Zdenka, Engelbert

Izdajatelj: »Novi list« d. z. o. z. • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drag Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Prištet k blaženim

Redko se pripeti, da prišteje Cerkev v vrsto blaženih nekoga, ki je umrl komaj pred pol stoletjem. Tak slučaj imamo pri duhovniku Luigiu Guanella, katerega je papež v nedeljo slovesno proglasil za blaženega. Baziliko sv. Petra je napolnilo na tisoče vernikov iz vseh delov sveta, kjer je blaženi Guanella pustil globoke sledove praktične ljubezni do bližnjega.

Luigi Guanella se je rodil leta 1842 v bornem kraju Fraciscio, v provinci Sondrio. Ze iz mladih let se je čutil, po nekem videnju, poklicanega pomagati revežem in ljudem, ki jih je usoda vrgla na rob življenja. Nekaj let je deloval pod vodstvom don Bosca. Nato je z naberačenim denarjem kupil star samostan, kjer je ustanovil zavetišče in šolo za revne in zapuščene otroke. Oblasti so ga pa celó ovirale in so ga tudi konfinirale. Njegova dobrotelost pa ni več poznala meja. Ustanovil je dve verski kongregaciji »Služabnikov pomoči do bližnjega« in »Marijinih hčera božje previdnosti«. Z njih pomočjo je ustanovil v Ameriki, Švici, Italiji in drugod velikanska zavetišča, šole, hiralnice. Postal je apostol modernih časov, ki združijo duhovniški in socialni apostolat.

Predno je v Comu umrl 27. septembra 1914, je vzdihnil: »Ne sme se prenehati, dokler je le še en revež, ki je potreben pomoči.«

GLOSE

Nisem ne bogat ne ubog. Nisem intelektuallec. Nisem delavec. Ne pripadam nobeni skupini, nobeni stranki, nobenemu klanu. Od rojstva sem samo Slovenec. Ime, ki so mi ga nadelo, bi lahko bilo tudi kako drugo. Priimek so mi fašisti zmaličili v bolj zvenečo tujo spakedranko. Sem torej Slovenec brez imena. Anonimna prikazen, ki se sprehaja po Trstu, kjer ji je bilo usojeno roditi se in živeti. In ta slovenska prikazen hodi po Krašu, v Sežano po meso, v Planico na počitnice, v Ljubljano »poslušat, kako eno celo mesto slovensko govori«. Telo mi je vedno belj uvelo, a bolj ko to propada, raste moj duh. Moj duh je registrator, kondenzator. On registrira šuštenje listja, ki pada z dreves, žumenje dežja v pesku, pogovor v tramvaju, otroški jok in smeh. Registrira pač vse, kar sliši in vidi. In ker je ta moja prikazen — to sem jaz — tudi razumna, premišlja in prebavlja vtise in ob tem se ji srce širi in krči. Občuti jih. Je torej tudi občutljiva. Toliko bolj ko vidim, da je vsak dan več ljudi, ki ničesar ne čutijo, nič ne mislijo, ki niso več telo in duh, ampak samo krepka telesa.

V prvi razred slovenske osnovne šole v Rojanu se je letos vpisal en sam otrok. In moja prikazen misli: za koliko slovenskih otrok je naraslo število učencev na italijanski osnovni šoli v Rojanu? Ali je mogoče, da se je leta 1958 rodil v Rojanu en sam Slovenec? ...

V Bazovici je bila pred kratkim otvoritev Slomškovega doma. Bilo je mnogo ljudi. Sami znani obrazi. Slomškov dom. Tako se bo imenoval, dokler bodo to hoteli Bazovci sami. Sicer ga bodo morali nekega dne preimenovali v »Slataper«, »Nazario Sauro« ali »Don Bosco«.

Kraševci in Istrani ponujajo včasih meso in surovo maslo na Ponterossu, pri fontani pred Novim sv. Antonom. Okoli njih se zbirajo Tržačani in med njimi je tudi mnogo takih, katerih matere so prišle pred štiridesetimi ali petdesetimi leti iz Skopega, Sežane, Ilirske Bistrice ali Vipave: »Imate mesa?« »La me da a mi!« Kraševci Kraševca več ne zastopi.

Srečal sem prijatelja, ki se je pred dobrim letom dni oženil. Vprašal sem ga, kako mu gre, ter ga povabil na kavo. Vljudno je odklonil in se opravičil, češ da ga žena čaka s kosilom. »Kako pa kaj drugače?« sem ga vprašal. »Tako malo te je videti! Tičiš doma, kaj?« Pogladil se je po čelu. Žalostno me je pogledal, nato pa je pogled obrnil v tla in z glavo odkimal na levo in desno kakor človek, ki ga je zadela huda nesreča in je že čisto obupal ter mu ni prav nič več do življenja. Prestrašil sem se. A bilo mi je tudi herodno siliti vanj z vprašanji. »Ali ... je doma kaj narobe?« sem ga diskretno vprašal. Zapihal je skozi nosnice, nekajkrat pokimal in se zamislil. Čakal sem v zadregi. Končno je obupano vzdihnil: »Ne vem ... ne vem, kaj bi kupil: Opel ali Simco!« Ostal sem tiho. Skremžil sem obraz in v dušji zaječal kakor človek, ki ga je Ivan Cankar našel v obcestnem jarku, stokajočega: »Slovenec sem. Nihče mi ne more pomagati!«

(Šentflorjanski)

KRVAVE SEKTE

Že več časa se nahaja policija v Buenos Airesu pred nerešljivo uganko. Od časa do časa najde v kakem stanovanju truplo umorjenega Kitajca. Obenem pa odkrije na vratih njegovega stanovanja strahoten črn ali rumen odtis človeškega prsta kazalca, še bolj skrivnostno vpliva, ker je tisti prst odtis ženskega desnega kazalca. Kaj pomeni umor in še bolj tisti grozljivi odtis na vratih umorjenega, si ne znajo tolmačiti niti najboljši detektivi. Pred enim mesecem so spet odkrili tak primer. Našli so umorjenih kar šest članov družine ribjega trgovca Sumatuja. Na vratih je bilo spet tisto grozeče znamenje prsta.

Policija je zaslišala že vse Kitajce, ki so se naselili v argentinski prestolnici. Iz nobenega pa ni mogla izveliči niti besedice o tem, kaj pomenijo skrivnostne smrti in prstni odtisi na vratih. Vsi zaslišanci so zagrizeno molčali in se samo v strahu ozirali okrog sebe. Pri natančnejši preiskavi v Sumatijevem stanovanju so našli v kitajščini pisano pismo s tole čudno vsebino: »Najvišja pravičnost je izbrala tebe in tvojo družino. Bodi z veseljem pripravljen, da

se ji pokloniš.« Pismo je nosilo datum štirinajst dni pred trgovčev smrtjo. »Izbrani« Kitajec je imel dovolj časa, da bi obvestil policijo, a ni iskal varstva pri njej. Zakaj ne?

Strokovnjaki za tajna vzhodna verstva sodijo, da gre za kako krvavo versko sekto, ki od časa do časa žrtvuje svojim skrivnostnim božanstvom človeške žrtve iz vrst svojih pripadnikov. V to določeni se kar topo vdajo v usodo, ker bi jih prst »krvavih biričev« vseeno našel, kamorkoli bi se zatekli. Tako so vsaj prepričani.

Prav tako strahotna je druga taka verska ločina, ki časti indijsko boginjo Kali. V mestu Sacramento na kalifornijski obali se že trinajst let pojavljajo skrivnostni umori med indijskimi priseljenci. Ni še dolgo od tega, da je policija spet odkrila v mestu trupli dveh bratov, priseljenih indijskih trgovcev. Trupli umorjenih sta bili brez glav. Nikjer pa niso opazili niti kapljice krvi. Kakor da bi bil kdo odlomil zeljno glavo.

Policijska oblast je poklicala na pomoč strokovnjake za indijska verska obredja. Eden izmed njih, dr. Zoller, je svetoval, naj raziskujejo, odkod izvira rod obeh umorjenih. Sled je vodila v vzhodno indijsko pokrajino Assam pod Tibetom. Etnograf se je odpravil na raziskovanje tja in ugotovil, da obstaja v tisti pokrajini strahotni kult boginje Kali. Vsako leto morajo darovati verniki krvavi boginji po eno človeško žrtev in ji prinesiti pred žrtvenik odrezano človeško glavo. Pri umoru pa morajo za ta posel določeni rablji prestreči vsako kapljo človeške krvi in jo prinesiti v dar krvavi Kali, da potolaži svojo jezo.

Nihče pa še ni odkril, čemu si ta krvava verska sekta izbira svoje človeške žrtve prav med izseljenci.

Prosiava v burji

V ponedeljek so v Trstu uradno proslavili 10-letnico obnove italijanske uprave v Trstu. Ves dan je pihala izredno močna burja s sunki preko 100 km na uro, tako da je bila proslava bolj »hladna« in melanholična, tudi spričo turobnih tržaških perspektiv. Nedvomno je, da se je politični poožaj v Trstu v teh desetih letih dokaj konsolidiral in da je nastopilo med etničnima skupinama pomirjenje, ki se spreminja počasi v podno sožitje; toda teh deset let je, bilo v gospodarskem pogledu tudi polno razočaranj za tiste, ki so pričakovali od italijanske uprave čudežev.

Prosiava je imela zato trezen in resen značaj in skrajneži niso prišli do besede, za kar je treba dati oblastem vse priznanje. Nekoliko neprijetno so zmotile to trezno vzdušje le retorične besede nadškofa Santina, ki je v cerkvi govoril o »tragediji, ki se je isti dan dovršila onstran gričev in ozkega morja«. Ta tragedija se je namreč začela že mnogo let prej in o njej pač ni mogoče govoriti, ne da bi upoštevali tudi njene vzroke, pa tudi njene posledice za druge in ne samo za istrske Italijane.

Naše sožalje

V ponedeljek ponoči je umrla gospa

Angela Bambič
roj. Lovrenčič

mati akad. slikarja Milka Bambiča.

Dosegla je lepo starost 82 let.

Pogreb je bil 28. t. m. na pokopališču pri Sv. Ani. Našemu priznanemu umetniku in vsem sorodnikom naše globoko sožalje.

Iz Gorice

ČESTITAMO!

Družina profesorja Ivota Bolčine in njegove soproge profesorice Irene je učakala vesel dogodek. Rodil se jima je krepak sinček. Čestitamo veselim staršem, pa tudi fantiču, da bi krepko raste in se razvijal.

Pisma uredništvu

Spoštovano uredništvo,

pogosto berem v raznih slovenskih časnikih in slišim tudi po radiu besedo »Zid« in »židovski« namesto Jud in judovski. Beseda Zid in židovski se mi zdi žaljiva za judovski narod, ker zveni zaničljivo, tudi kadar ni tako mišljena. Slovensko ljudstvo nikjer ne imenuje Judov z besedo Zidje, v Poljkor se niso ljudje naučili tega iz časnikov. Tudi sveto pismo nikjer ne govori o Židih in židovskem narodu, ampak o Judih in judovskem narodu.

Besedo Zid so pobrali slovenski časnikarji pri vzhodnih Slovanih, pri Poljakih in Rusih, kjer so bili Judje zaničevani in izpostavljeni »pogromom«. Ne vem sicer natančno, kako je ta beseda prišla v vzhodnim Slovanom, a mišlim, da so jo zanesli tja v preteklih stoletjih potujčeni višji krogi, ki so izgovarjali besedo Jud po francosko, ker se jim je zdelo bolj imenitno govoriti po francosko (znano je, da je še v začetku preteklega stoletja vsa višja ruska družba govorila med seboj samo po francosko, le s služinčadjo rusko). Za aristokratske kroge pa je bil ubogi judovski trgovec ali rokodellec zaničevanja vredno bitje, prav tako tudi za mnoge meščane in preproste ljudi, ki so gledali na Jude nekako tako, kakor gledajo danes v Združenih državah revni in morda celo razcapani in umazani beli rasisti na črnce, kot na nižjo raso in napol ljudi, da se lahko tako sami čutijo vsaj nasproti njim nekaj »višjega«. Jasno je, da ljudje, ki so delali »pogrome« na Jude, niso mogli drugače, kakor da so tudi imenovali Jude z zaničljivim izrazom Zid.

Slovinci nimamo potrebe, da bi žalili druge narode na manj še takšne, ki je bila zgodovina z njimi prav tako in še bolj mačehovska kot z nami. Zato mislim, da naj bi noben Slovenec ne uporabljal zaničljive besede »Zid«.

C. S., Trst

Tržaškega

POKRAJINSKE VOLITVE

Slovenska skupnost, ki na Tržaškem združuje vse obstoječe slovenske politične organizacije, je za pokrajinske volitve predložila listo (lipcva vejica z dvojezičnim napisom Slovenska skupnost) z naslednjimi kandidati:

1. volilno okrožje: Legiša Drago, časnikar;
2. » » : Terčon Josip, trgovec;
3. » » : Flajban Mihael, trgovec;
4. » » : Kokorovec Gianni, delavec;
5. » » : Starc dr. Milan, zdravnik;
6. » » : Valenčič Livio, rad. napoved.
7. » » : Bandelj Sergij, uradnik;
8. » » : Starc dr. Milan, zdravnik;
9. » » : Tomažič Stanislav, trgovec
10. » » : Flajban Mihael, trgovec
11. » » : Mljac Franc, uradnik;
12. » » : Logar dr. Aljoša, pravnik;
13. » » : Stoka Ljubo, uradnik;
14. » » : Simčič dr. Teofil, časnikar;
15. » » : Tul dr. Alojz, profesor;
16. » » : Simčič dr. Teofil, časnikar;
17. » » : Černe Dušan, časnikar;
18. » » : Dolhar dr. Rafko, zdravnik;
19. » » : Rudolf Saša, uradnik;
20. » » : Stoka Drago, uradnik;
21. » » : Sosič dr. Milan, inženir;
- Devin-Nabrežina : Legiša Drago;
- Milje : Lovrečič Danilo;
- Dolina : Legiša Drago;

NABREŽINA

Letošnjih občinskih volitev se bo udeležilo 7 list. Prvič bodo tokrat posegli v volilni boj liberalci in misovci. Kot znano, je letos postal veljaven nov volilni zakon (poročni sistem), po katerem je število izvoljenih kandidatov odvisno od števila glasov, ki jih prejme vsaka lista.

»Slovenska skupnost« je predložila listo s temi kandidati:

1. Terčon Josip, trgovec, Nabrežina
2. Briščak Mirko, delavec, Praprot
3. Ferfolja Lidija, visokošolka, Medja vas
4. Floridan dr. Egon, pravnik, Nabrežina
5. Gruđen Stanko, delavec, Mavhinje
6. Jež dr. Janko, profesor, Sosljan
7. Kosmina Stanko, trgovec, Nabrežina
8. Kralj Ivo, delavec, Slivno
9. Kuk Bruno, delavec, Praprot
10. Legiša Alojz, delavec, Stivan
11. Legiša-Terčelj dr. Marta, profesor, Vižovlje
12. Legiša Drago, časnikar, Devin
13. Logar dr. Aljoša, pravnik, Sosljan
14. Pipan Robert, delavec, Mavhinje
15. Skerk dr. Josip, pravnik, Trnovca
16. Sušteršič Srečko, učitelj, Prečnik
17. Trčon Antek, trgovec, Sosljan
18. Trčon Just, kmet, Slivno
19. Venier Josip, obrtnik, Nabrežina
20. Zavadlav Leopold, upokojenec, fempolaj

ZGONIK

»Slovenska skupnost« je sestavila za bližnje občinske volitve listo s sledečimi kandidati:

1. Rebula Ladi, uradnik, Mali Repen
2. Žigon Miro, kmet, Zgonik
3. Grilanc Peter, knjigovodja, Salež
4. Milič Viktor, gostilničar, Briščiki
5. Černjava Alojz, delavec, Gabrovec
6. Vodopivec Just, kmet, Koldrovica
7. Stolfa Karlo, kmet, Salež
8. Doljak Riko, kmet, Salež
9. Milič Dušan, kmet, Zagradec
10. Gruđen Zdravko, delavec, Zgonik
11. Štrekelj Dominik, upokojenec, Gabrovec
12. Milič Josip, kmet, Mali Repen

V volilni boj bosta posegli še dve listi, in sicer komunistična ter demokristjanska.

REPENTABOR

Kandidati liste Slovenske skupnosti za repentaborsko občino so naslednji:

1. Guštin Mihael, Col
2. Doljak Josip, Veliki Repen
3. Guštin Karlo, Col
4. Guštin Edvard, Col
5. Guštin Emil, Veliki Repen
6. Guštin Ludvik, Col
7. Hrovatič Milan, Veliki Repen
8. Milič Alojz, Veliki Repen
9. Skabar Karlo, Veliki Repen
10. Skabar Karlo, Veliki Repen
11. Skabar Roman, Veliki Repen
12. Zlobec Avguštin, Fernetiči

Volilnega boja se bo udeležila še ena lista, in sicer komunistična.

DOLINA

Za občinske volitve je »Slovenska skupnost« sestavila listo z naslednjimi kandidati:

1. Tul dr. Alojz, Mačkovičje
2. Kosmač Niko, Zabrežec
3. Zerjal Friderik, Boljunec
4. Lovrečič Danilo, Domjo
5. Zahar Mario, Zabrežec
6. Kocjančič Valentin, Dolina
7. Fonda vd. Fidel Angela, Pesek
8. Križmančič Albin, Krogle
9. Jercog Valentin, Dolina
10. Zahar Roman, Zabrežec
11. Ota Ivan, Krogle
12. Sedmak Ivan, Boršt
13. Jurjevič Zorko, Dolina
14. Zahar Bruno, Boršt
15. Bernhard Edi, Zabrežec
16. Straja Josip, Dolina
17. Lovriha Josip, Dolina
18. Sturman Kazimir, Prebeneg
19. Smetlak Ernest, Mačkovičje
20. Ražem Milan, Gročana

Predložene so bile še liste KPI, PSI in KD.

SVETOVAVEC SSL ZA POPRAVILO ULIC

Občinski svetovavec SSL dr. Teofil Simčič je postavil na eni zadnjih sej občinskega sveta pismeno vprašanje občinskemu odborniku za javna dela glede popravila ulic na področju Piščancev. Skliceval se je na svojo intervencijo iz druge polovice lanskega leta, v kateri je že naglasil slabo stanje tamkajšnjih ulic, zlasti ulic Moreri, Sottomonte, Moini in degli Olmi. Že tedaj mu je bilo zagotovljeno, da bodo te ulice zasilo popravili še pred zimo, popolnoma pa letos poleti. Vendar ta obljuba ni bila izpolnjena — je poudaril dr. Simčič. Ulice so ostale v slabem in naravnost nevarnem stanju tako za vozila kot za pešce; tako je ostalo tudi letos, samo v ulici Sottomonte so začeli zadnje tedne z nekaj deli. Zaradi slabega stanja ulic je neka oseba že našla smrt, pet pa si jih je zlomilo razne ude. Rad bi vedel, če je kaj upanja, da bodo te ulice popravljene še pred koncem leta.

Na isti seji mestnega sveta je zastavil dr. Simčič županu in odborniku za javna dela pismeno vprašanje glede obljubljenega popravila ulice Risano, bivše ceste Sv. M. M. Spodnja, ki je tudi v zelo obupnem stanju.

ZADNJE SLOVO OD DR. MARIA SOSIČA

V torek popoldne je bil na Opčinah pogreb, ki je napolnil mnoga srca z globoko žalostjo. Pokopali so komaj 28-letnega dr. ekonomije Daria Sosiča, ki se je smrtno ponesrečil z avtomobilom 24. oktobra zve-

čer na oni strani meje, ko je zadel v njegov avto priklopnik nekega tovornega avtomobila iz Beograda, ki je potem pobegnil. Nesrečni fant je kmalu nato izdihnil, ker si je pri sunku prebil lobanjo. Ranjena je bila tudi njegova zaročenka iz Ljubljane.

Openci so se v torek popoldne v velikem številu in z mnogimi venci poslovili od mladeniča, ki je pred kratkim dokončal študij in ravnokar nastopil službo v Milanu, a se je nameraval v kratkem preseliti nazaj v Trst, da bi bil bliže svojim staršem in ljubljeni domači zemlji. Ubogim staršem in sorodnikom naše iskreno sožalje.

GRADNJA LJUDSKIH STANOVANJ

Na sestanku, ki je bil pred kratkim in katerega so se udeležili občinski svetovalec za socialno pomoč, predstavniki prefektуре, ustanove za Ljudske hiše in beguncev, so obravnavali organizacijski načrt gradnje ljudskih stanovanj v Trstu. Celotno je v gradnji ali pa v načrtih 1400 stanovanj za skupno ceno 8 milijard.

Gradbena aktivnost je v Trstu na znatni ravni, zlasti kar zadeva razmerje med prostori in osebami. Posebno je v tej zadevi zaprežena Ustanova za begunce, ki trenutno gradi 867 stanovanj za ceno 5 milijard 125 milijonov. Ta akcija se nanaša na begunce, ki so še vedno razmeščeni v zbirnih središčih. Ko bodo ta dela gotova, bo večji del beguncev pod dostojno streho.

RAZPRAVA O PRORACUNU

V tržaškem občinskem svetu je na dnevnem redu razprava o osnutku proračuna, ki ga je predložil odbor. Proračun izkazuje 4 milijarde in 500 milijonov primanjkljaja, in sicer 1 milijardo 200 milijonov več kot lani.

V razpravo je posegel tudi svetovavec Skupne slovenske liste dr. Simčič, ki je v temelji tem govoru podrobno razčlenil predloženi osnutek proračuna in dal razne svoje predloge, ki so pretehtani in stvarni. Zavzel se je med drugim za to, da naj bi davčni vijak posvetil več važnosti bogatejšim in prizanašal nepremožnim, in za izboljšanje in ureditev poslopij slovenskih šol.

DIJAKI BREZ STREHE

Dijaki klasičnega in znanstvenega liceja so pred dnevi ostali brez strehe. Zapustiti so morali zasebno poslopje v ul. Lazzaretto Vecchio, nova stavba na Lonjerski cesti pa še ni dograjena. Zatekli so se zato k Sv. Ivanu, v poslopje trgovske akademije, kjer imajo pouk popoldne.

Predsednik pokrajinske uprave, ki je dala zgraditi novo šolo, je izjavil, da bo stavba dokončana v nekaj mesecih, najbrž do konca tega leta.

Dne 24. t. m. je pri cestni nesreči izgubil življenje naš nepozabni prijatelj

dr. Dario Sosič

Globoko občuteno sožalje izrekajo hudo prizadeti družini vsi njegovi številni prijatelji in kolegi. Naj mu bo lahka domača zemlja.

Prijatelji in kolegi

Opčine, 29. 10. 1964

Standrež:**ZAPLEMBA ZEMLJIŠČ**

Načrti goriške občine, ki predvidevajo zasego zemljišč na podlagi zakona št. 167, so povzročili velikansko in tudi popolnoma upravičeno razburjenje pri vseh prebivalcih Standreža in tudi Podturna v Gorici. Zakon namreč dovoljuje občinam, da zasežejo določene de'le okrog mestnih naselij za urbanizacijsko izboljšavo; to se pravi, da se smejo zgraditi nove stavbe v zasebne in v industrijske namene na posestvih, kakor to določa posebna komisija. Zemljišča se seveda odkupijo po cenah, ki jih določi posebna komisija po svojem gledanju.

Za Standrež in Podturen je občina že izdala seznam posestnikov, katerih zemljišča bodo prišla v poštev za urbanizacijski načrt in morajo torej biti na razpolago občini.

Zadeva pa ima hujše posledice, kot se zdi na prvi pogled, in to ne samo ekonomske, temveč tudi narodnostne. V Standrežu kakor tudi v Podturnu gojijo posestniki prav na tistih zemljiščih intenzivno vrtnino že več kot eno stoletje. Vrtnarstvo in zelenjarstvo je za Standrež glavni vir dohodkov. Brez tega naš kmet tukaj ne more živeti; ne štejemo seveda med štandreske kmete umetno naseljene prišleke. Če bo obveljal načrt goriških mestnih veljakov, bo naš kmet gospodarsko uničen in bo moral ponižno prositi pri vratarju kakega novega industrijskega podjetja, da ga vzamejo na de'lo kot težaka.

Neposredni obdelovalci iz Podturna in Standreža so se odločno uprli takemu zloglasnemu urbanističnemu načrtu. Odborniku Lupieriju so to jasno povedali vsi brez razlike narodnosti, na sestanku v Podturnu, čeprav je on skušal z lepimi in zavilnimi besedami pojasnjevati koristi načrta, ki bo res kakim novim prišlekom koristil, domačine pa bi gospodarsko ubil. Tam sta naše stališče branila tudi slovenska občinska svetovalec Bratina in Sfiligoj. Interpelacijo na pokrajinskega predsednika so vložili tudi socialistični svetovalec Marinčič in komunista Selič ter Marizza.

Ta dva omenjata tudi krivico, ki bi se zgodila Slovincem z urbanizacijo Standreža. Tu pa dodajamo mi, da se poleg tega tudi z industrializacijo Sovodenj umetno ustvarja nova etnična podoba slovenskih krajev. Urbanizacija in industrializacija,

IZ KANALSKE DOLINE**Žabnice: NALIVI IN NESREČE**

V nedeljo ponoči se je slabo vreme po vsej Kanalski dolini še poslabšalo. Poprej smo se kar deset dni zaporedoma zbudili z dežjem in šli spat, ko je še padal. V noči na ponedeljek se je pa vreme sprevrglo na sneg. Po dolini ga je zametlo kar dva decimetra na debelo. Na Svetih Višarjah ga je pa že pol metra visoko.

Nalivi in zameti so poškodovali tudi električne in telefonske napeljave v mnogih krajih doline. V Trbižu so bili več ur brez učič. Cesta proti prehodu na Kokovem je bila težko prehodna za večje tovornjake.

Na spozkih cestah se je pripetilo tudi več nesreč. Hudo jo je skupil 42-letni Franc Erat iz Žabnic. Vozil se je iz Žabnic proti Ukvam. Ki'ometer pred vasjo je začel avto na mokrem asfaltu drseti k robu ceste in je treščil ob drevo. Voz se je precej poškodoval, še huje pa Erat sam, katerega so morali takoj odpeljati v bolnišnico.

kot je predvidena v goriški in v sovodenjski občini, zasega ali bolje rečeno zaplenjuje predvsem zemljišča slovenskih posestnikov.

Proti tem načrtom mora ogorčeno dvigniti vsa naša javnost globok protest.

Fodgora:**KRIZA V TOVARNI**

Gospodarske težave v podgorskih tkalnicah se ostrijo iz dneva v dan. Vodstvo podjetja je povabilo prejšnji teden sindikalne zastopnike na razgovor o položaju g'ede izprtja delavcev. Zastopniki lastnikov so potrdili, da so prisiljeni odsloviti z de'la s 1. novembrom večje število uslužbencev, ki bodo prejeli de'lo mezde le za štiri do šest mesecev. Vodstvo je utemeljilo svojo odločbo, kakor smo že pisali, z izjavo, da leži v skladiščih še vse blago, izdelano v zadnjih dveh mesecih. Vzrok temu je konkurenca tujih tkanin na italijanskem trgu.

Delavski zastopniki so predlagali, naj bi vpelja'li delovne izmene po 24 ur na teden, tako da bi s tem urnikom in z dopolnilno blagajno prišli delavci skoraj do po'ne mezde. Vodstvo je predlog odbilo iz gospodarskih razlogov. Prav tako tudi ni preklinalo odslovitve 22 »asistentov«.

Sindikati pripravljajo obsežnejšo akcijo za obrambo svojih zahtev. Obrnili so se na prefekturo in na de'ovno ministrstvo v Rimu. Izgledi so pa dokaj slabi, glede na sedanjo splošno krizo v italijanski industriji.

Podgora se torej nahaja v ža'ostni gospodarski vojni. Na pravo jo pa spominjajo še vedno mnogi izstre'ki, ki leže nerazstreljeni po Ka'variji. Ni tedna, da ne najdejo kake napol zakopane granate iz prve vojne. Prejšnji teden so orožniki spet našli dve, kateri so razstrelili vojaški izvedenci iz Trsta. Izstre'ki po naših gričih predstavljajo velikansko nevarnost za številne gobarje, ki hodijo po vsakem dežju nabirat gobe zlasti na Kalvarijo.

MESTNA HISA

Goriška mestna palača dobiva počasi prenovljeno podobo. Pročelje se je že dalj časa krušilo in je odpadal omet. Sprednje stene, ki kažejo ne prav posrečen novoklasicistični slog, bodo popravili in pobarvali. Zidarski odri iz železnih cevi že stojijo pred pročeljem, de'a pa ovira slabo vreme. Trajala bodo nekaj tednov.

Dograjeno je tudi desno krilo palače, kjer bodo velika sejna dvorana in nekateri uradi. Zdaj manjka še notranja oprema. Celotno sejno dvorano bo pokriva'lo veliko platno z umetniško sliko. Umetnina sama bo veljala okrog milijon lir. Delo se je poverjeno arhitektu Riavisu.

STOLETNICA

V nedeljo je obhajala goriška evangeličanska verska skupnost stoletnico, odkar je bila zgrajena protestantska cerkev v ulici Diaz, nasproti hiralnici Usmiljenih bratov. K svečanosti ob deseti uri so se zbrali metodistični pastori in zastopniki protestantskih ločin iz Trsta, Tržiča, Vidma, Pordenona, Pontebe in še iz nekaterih krajev Karnije. Sodeloval je tudi pevski zbor baptistične cerkve iz Pordenona. Zvečer so imeli predstavniki različnih protestantskih ločin svoje razgovore.

Iz Goriške

V Gorici je malo več protestantov, a še ti so razdeljeni v razne sekte. Po naših vaseh so le redki; pred časom je bilo nekaj adventistov na Oslavju. V mestu so protestanti le nekateri potomci nemških plemiških rodbin.

Pevma: NASE POKOPALISCE

Vprašanje pokopališča v Pevmi še sedaj ni prav rešeno; gre namreč za to, ali naj ostane na starem mestu ali se zanj najde nov prostor.

Že pred dvema letoma je goriška občina nameravala prenesti naše pokopališče na ovinek ceste ki vodi proti St. Mavru, nad Pevnico pri Stantu. Pripomniti namreč moramo, da so upravičeno ali neupravičeno nekateri faktorji ugovarja'li, češ da je sedanje pokopališče preveč v sredini naselja in da je tudi preveč vlažno ter nikakor ne pripravno za grobove.

Proti nameri, da bi premestili pokopališče na omenjeni ovinek, so domačini ugovarjali, ker je v resnici preda'leč in silno izpostavljeno vetru. V dežju pa bi morali pogrebci gaziti globoko blato po pevmskem polju. Nekateri so takrat svetovali, naj se sedanje pokopališče ustrezno preuredi tako, da bi se nasulo kaka dva metra visoka gramozna plast in bi se izpeljala potrebna kanalizacija.

Po raznih ugibanjih in predlogih sem tja, naj bi naši novi grobovi dobili svoj prostor tja proti Soči, kjer stojijo nove stanovanjske hiše. Pa tudi tam ni prav prikladno in je oddaljeno.

Menda bi še najbolj kazalo, da bi stalo novo pokopališče takoj zadaj za sedanjim. Na ta način bi bilo ustrezno vsem predpisom in tudi pot do grobov naših dragih rajnih bi imeli pri rokah, če bi se uredil dehod skozi sedanje pokopališče. Na vsak način pa si želimo imeti zadnje domovanje v svoji fari, ne pa kje daleč drugje.

Zadnje nevihte in nalivi so tudi ob Pevnici pokazali svojo moč. Narastla Soča je zaprla iz'iv tudi visoke Pevnice. Pri Stantu je voda narast'ala za poldrugi meter in je stihla že v hišo.

V začetku tedna se je malce vremenilo in je začela pihati burja. Prepihal nam bo vinske hrame in sode, ki so vsi polni — ker na žalost še ni pravega povpraševanja po letošnjem bogatem pride'ku.

SMRT BLAGE ŽENE

Na Livadi je umrla v nedeljo gospa Berta Podberšič, rojena Kožuh. Pokojnica je soproga znanega tiskarskega mojstra Franjota, ki zdaj uživa zaslužen pokoj. Rajna gospa Berta je bila vsem znana kot blaga ženska in nadvse skrbna hišna gospodinja. Ob še svežem grobu izražamo hudo prizadetemu soprogu in vsej družini globoko sožalje.

STUDI GORIZIANI

Te dni je izšel XXXV. zvezek goriške zgodovinske revije »Studi goriziani«, katero izdaja uprava Državne knjižnice. Večina sestavkov proučuje goriško srednjeveško zgodovino. Za nas je pa najbolj zanimiv članek Franka Marušiča — psevdonom znanega knjižničarja iz Nove Gorice — ki navaja obširno bibliografijo slovenskih knjižnih del, ki so izšla med obema vojnama na Goriškem in ki tudi razpravljajo o goriški deželji. Dobro urejevano er vijio zaključuje urednikov članek o publikacijah, ki obravnavajo goriško tematiko in so bile tiskane v letih 1963 in 1964.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Zakaj je Sartre odklonil Nobelovo nagrado?

Svedska akademija znanosti in umetnosti je podelila 22. t. m. letošnjo Nobelovo nagrado za književnost francoskemu pisatelju Jeanu Paulu Sartru. Ob tej priložnosti pa je stalni tajnik akademije Carl-Ragnar Gierow izjavil, da je Sartre poslal ravnatelju Nobelove ustanove pismo, v katerem je že vnaprej odklonil nagrado. Toda pismo je bilo zasebnega značaja. Gierow je tudi izjavil, da pomeni Nobelova nagrada izraz v ednotenja dela kakega avtorja in da ni odvisna od tega, če nagradenec nagrado sprejme ali ne. Pravla za dodelitev Nobelove nagrade pa odločno prepovedujejo objaviti vse tisto, kar se je zgodilo pred podelitvijo nagrade.

Razen Sartra sta doslej že dva pisatelja odklonila Nobelovo nagrado. Leta 1926 jo je odklonil Bernard Schaw, ki je sprejel samo čast, odklonil pa denarni znesek, oziroma ga preu meril na neko angleško-švedsko ustanovo za širjenje švedske literature v tujini. Drugi je bil, kot znano, Boris Pasternak. Njegovo nagrado so oddali nazaj v Nobelov sklad.

REBULOVA DRAMA PO RADIU

V četrtek, 5. novembra t. l. ob 20.30 bo tržaška radijska postaja Trst A oddajala radijsko dramo »Voda sprave«, ki jo je napisal znani slovenski pisatelj Alojz Rebula. To bo krstna izvedba dela domačega avtorja, ki je prejel drugo nagrado na natečaju za izvirna radijska dramska dela v slovenskem jeziku, ki ga je letos razpisala Italijanska Radiotelevizija.

V svojem radijskem delu avtor prikazuje Nemca Rudenskega, ki se pelje na poročno potovanje v Slovenijo, da si ogleda partizansko bolnišnico v neki globeli. Med vojno je bil poročnik in kot zemljepisec bi moral odkriti omenjeno bolnišnico, pa je ni hotel. Sreča se z bivšim ranjencem Gorazdom, ki se je zdravil v omenjeni bolnišnici in postaneta prijatelja.

Ta preprosta zgodba, a razgibana in doživeta, obogatena z retrospektivnimi prizori iz druge svetovne vojne, nudi avtorju osnovo za plast čne opise, za razmišljanja, za bogato pozicijo, prežeto z globoko človečansko noto, ki izzveni v poveličanje življenja ter razumevanja in ljubezni med posamezniki in narodi.

NAGRAJENI SLOVENSKI FILM

Na trinajstem mednarodnem filmskem festivalu v Mannheimu, ki se je pravkar končal, so podelili slovenskemu kratkometražnemu filmu »Občan Urban« v režiji Jožeta Bevca in v proizvodnji »Viba filma« eno izmed najvišjih nagrad, namreč zlat cekin.

Se isti dan je Sartre v Parizu ponovno izjavil, da bo odklonil Nobelovo nagrado. Razloge za to da bo pojasnil švedskemu tisku.

Jean Paul Sartre je potem res dal švedskim časnikarjem v Parizu dolgo izjavo o tem, zakaj odklanja Nobelovo nagrado. Izjava pa je zelo nejasna in celo zmedena, tako da je ni pravzaprav nihče razumel. Iz nje bi se dalo razbrati toliko, da se Sartre boji, da bi to, če bi sprejel nagrado, pomenilo, da je bil nagraden od zahodnega tabora, medtem ko je on za vzhodni, socialistični tabor, kateremu (oziroma njegovim organizacijam na Zahodu) pa spet ne bi rad podaril denarnega zneska nagrade, ker bi spravil s tem v zadrego švedsko akademijo, ki mu je nagrado podelila in ki gotovo ne bi rada, da bi šla ta v prid filokomunističnih ali filocastrovskih organizacij, kot so n. pr. uporniki v Venezueli. Iz izjave je tudi jasno razvidno, da je Sartre tipičen zahodni levičarski intelektualca, ki se znajde samo v svetu idej, zmeden pa obstoji pred dejstvi.

Sartrovo odklonitev nagrade (v kateri je nedvomno tudi precej pisateljskega eksibicionizma in ekstravagantnosti, katerih Sartru nikoli ni manjkalo), so v mednarodnih pisateljskih krogih seveda živahno komentirali. Nekateri so mu dali prav, drugi pa ne. Prav so mu dali zlasti pisatelji, ki stoje na skrajni levisi, in pa tisti v zvezdnem bloku.

Še ena drama o papežu Piju XII.

Newyorški listi obširno poročajo o premieri drame »The Comforter« (Tolažnik), ki jo je spisal katoliški župnik Edward Molloy, že znana po svoji drami »Finis for Oscar Wilde«. Dramo »The Comforter« je napisal kot odgovor na dramo »Namestnik« Rolfa Hochhutha. Molloy je skušal v »Tolažniku« prikazati, da ponašanje papeža Pija XII. ni dajalo potuše Hitlerjevemu uničevanju Judov. Drama ima šest prizorov, ki se vsi odigravajo v Vatikanu od 19. julija 1943 do nekega majskega dne v letu 1944. Svoje delo je Molloy naslonil na zgodovinsko znana dejstva. Gre mu za prikaz osebnosti papeža, ki ga Hochhuth ob ožuje »molka« in »nedejavnosti«. Hrbtenica vsega dogajanja v Molloyevi drami so notranji nagibi in vse npravnstveno ponašanje Kristusovega namestnika na zemlji.

Po pisanju kritikov se je Molloyu posrečilo odlično upodobiti moža, ki se je zavedal svojega dostojanstva in je bil zvest svojemu prepričanju in ni bil v nobenem primeru pripravljen sklepati kompromisa s kako totalitarno silo. Molloy položi v papeževa usta besede: »Med dobrim in

PREDAVANJE O SLOVENSKI KNJIŽEVNOSTI NA DUNAJU

Na povabilo avstrijskega društva za književnost sta slovenska pisatelja Bratko Kreft in Filip Kalan-Kumbatovič predavala na Dunaju o starem in novem slovenskem pripovedništvu in o razvoju slovenske poezije. Občinstvo je z zanimanjem spremljalo razlage obeh slovenskih književnikov. Napovedano je tudi predavanje o slovenski drami, ki jo bosta predstavila Vladimir Kralj in Lojze Filipič.

PLAVAJOČA UNIVERZA

Te dni je odplula iz New Yorka na potovanje okrog sveta ladja, ki je prava plavajoča univerza in se tudi imenuje »Univerza sedmih morij«. Na njej se vozi 300 univerzitetnih študentov in 55 profesorjev. Okrog sveta bo plula 108 dni. Ravnatelj te plavajoče univerze je izjavil, da bodo s to pobudo skušali izboljšati medsebojne človeške odnose in pri študentih povečati znanje o svetu. Na ladji bodo priredili 71 popolnih tečajev o umetnosti, o humanističnih vedah in o znanosti. V pristanih se bodo sestajali s tamkajšnjimi profesorji in študenti, profesorji z ladje pa bodo prirejali predavanja.

Med pristani, v katerih bodo pristali, so tudi Lisboa, Barcelona in Neapelj.

Ljubljansko mestno gledališče je dalo že svojo drugo premiero v letošnji sezoni, tokrat dramo Bertolda Brechta »Gospod Puntile« in njegov hlapac Mattie.

Režiral je Janez Vrhunc, o katerem pravi neki kritik, da je ustvaril s tem Brechtovim delom eno najboljših svojih režij v zadnjem času. Vlogo Puntile je igral Vladimir Skrbineš.

zlom Vatikan ne more biti nevtralen.« V prizoru, ki prikazuje papežovo srečanje z maršalom Kesselringom, ki poziva papeža, naj sledi »führerju«, odgovori papež: »Ime führerja, ki mu sledi Vatikan, se začne s črko »K« in ne s črko »H«. Papež odkloni povezavo s Hitlerjem za križarsko vojno proti komunizmu, češ da ni mogoče spraviti iz sveta enega zla s pogajanjem z drugim zlom.«

Eden najbolj presunljivih prizorov drame je avdiencia, v kateri sprejme papež rimskega nadbiskupa Aarona Zollija, preoblečenega v elektromonterja. Ta se pred papežem prikloni z besedami: »Stari testament pozdravlja novi testament«. Tudi Zolli meni, da bi bil javen papežev protest uničevanje Judov samo še pospešil. Zolli je zaprosil papeža za 15 funtov zlata, ki mu ga še manjka do tiste množine, ki jo zahtevajo nacisti v 24 urah od rimskih Judov. Ker je Vatikan finančno izčrpan od raznih podpornih akcij in ne razpolaga s tolikimi finančnimi sredstvi, ukaže Pij XII., naj takoj pretopijo več zlatih posod.

Delo, v katerem nastopajo samo moški igralci, je odlično uprizoril pred premierskim občinstvom v najstarejšem newyorškem gledališču na Broadwayu, »The Blackfriars Guild«, režiser Walter Cool. Kot pišejo kritiki, so gledavci napeto sledili dramo od začetka do konca. Vse vloge so dvojnó zasedene z najboljšimi igralci, tako zlasti zgodovinske osebnosti monsignora Giovannija Battiste Montinija, današnjega papeža Pavla VI. Alcida de Gasperija in Pietra Nennija Pija XII. je igral znani igravec Embie z vsem žarom svojega srca naravnost mojstrsko; občinstvo je igralcem dolgo ploskalo.

ARHEOLOŠKA ODKRIVANJA V SVETI DEŽELI

Ameriška arheološka odprava pod vodstvom prof. Ernesta Wrighta od Harvardske univerze je sedaj popolnoma odkopala razvaline Šehema mesta, ki ga omenja sveto pismo staroga zakona, z vsemi njegovimi orjaškimi zidovi in velikimi vrati. Odkrili so plasti iz islamske, starokrščanske, rimske, grške in kanaanske dobe. Z izkopavanji so začeli leta 1956.

Kot poroča jordanska vlada, pripisujejo arheologiji najdbam v Šehemu največjo važnost, ker je bil Šehem v bronasti dobi eno največjih mest na področju današnje Jordanije.

Nova številka „Mladike“

Po daljšem počitniškem presledku smo spet dočakali novo številko »Mladike« in ugotovili, da čakaja na poti stalnega boljšanja. Ta številka je nedvomno najboljša med letošnjimi, tako po svojih pripovednih in pesniških prispevkih kot tudi po drugih člankih, ki se odlikujejo po neposredni aktualnosti.

Uvodni članek pod naslovom »Iz žrtev rastejo naši domovi« je napisan ob posvetitvi novega katoliškega slovenskega kulturnega »Slomškovega doma« v Bazovici. V uvodniku je poudarjeno, da niso imeli slovenski katoličani po vojni na Tržaškem niti enega samega prostora za večje javne prireditve. Zasedbene zavezniške oblasti jim niso omogočile, da bi prišli do preproste društvene sobe za seje, kaj še do dvorane. Za prvo prireditev leta 1954 so se morali zateči pod milo nebo na Repentabru. Zda pa obstojajo lepe katoliške prosvetne dvorane v Bazovici, v Dolini na Preseku, v Sv. Križu, na Opčinah, v Rojanu, v Borštu in še marsikje. Ponekod so skromnejše, vendarle je bilo v njih že mnogo lepih kulturnih večerov.

Janez Belej nadaljuje z reportažo o svojem potovanju po Afriki, ki je izredno zanimiva in resnicoljubna ter ima resnično dokumentaren zna-

čaj. Lev Detela je objavil nadvse zanimiv esej »Proces v komunizmu«, v katerem kritično osvetljuje zadnje spopade med kulturo in politiko v Sloveniji in v Jugoslaviji. Marko Ivančič je objavil jubilejni članek za 80-letnico slovenskega arhitekta Ivana Vurnika; Stanko Zorko je prispeval članek z naslovom »Delo za izvedbo liturgične konstitucije«. S tem so navedeni le nekateri izmed daljših člankov. A tudi med krašimi prispevki je nekaj prav tehtnih, na primer članek o slovenskih misijonarjih v svetu.

Lev Detela je začel objavljati v tej številki novo »Nočna praksa«, ki se dogaja v grozotnem zračju zasedene dežele. Zora Saksida nadaljuje povest »Tuji povsod«, Milena Merlak-Detela pa je prispevala pesmi »Požar v podzemlju« in »Ognjena vrtinca«.

Resnično zanimiv je dolg intervju s slovenskim pisateljem Zorkom Simčičem, ki je bil letošnje poletje na obisku v Evropi. Simčič živi v notranjosti Argentine pod Andami. Letos pa je preromal skoro vso Evropo. V »Mladiki« govori o svojih vtisih.

Številka je bogato ilustrirana z aktualnimi fotografskimi reprodukcijami.

GOSPODARSTVO

Kurite v kleteh

Kdor je letos zgodaj potrgal, je imel v splošnem prav lepo vreme in mošt mu je tudi dobro povrel, tako da so mlada vina že zelo napredovala s čiščenjem. Kdor pa je začel trgati komaj v začetku oktobra in ni zaključil trgatve do 6. oktobra, ga je ujelo slabo vreme, ki ga je spremljalo do konca trgatve. Mnogo jih je, ki so zaključili s trgatvijo komaj okoli 20. oktobra. Ti imajo sedaj z moštom sitnosti. Ker je prišlo v klet grozdje mrzlo, je bil tudi mošt mrzel in je zelo nerad začel vreti. Marsikje so bili potrebni pripomočki, posebno pa dviganje toplote v kletnem prostoru in tudi v sodih.

Druga polovica oktobra je bila v glavnem zelo hladna in to je zelo kvarno vplivalo na mošte in mlada vina. Kjer ni bilo pomoči s toploto, to je z ogrevanjem, je kipenje moštov prenehalo, pri nekoliko sladkih mladih vinih pa se je opazil že razvoj vlačljivosti: vino se je začelo gostiti in teči kot olje, vsak dan bolj. To je čisto naraven pojav pri nepopolnoma povretilih, to je še nekoliko sladkih vinih, posebno pa pri takih, ki so shranjena v stekleni in parafinirani posodi, potem pa v sodih z debelimi dogami, posebno če so te na debelo obložene z grampo ali vinskim kamnom. V takih posodah namreč vina slabo dihalo, ker zunanji zrak ne more svobodno do vin. V takih vinih se potem razvijejo neke bakterije, ki ne prenašajo zraka, in v tej lastnosti tiči tudi ključ za zdravljenje takih vin: na vsak način jih je potrebno močno prezračiti. K temu vprašanju se še povrnemo, ko bomo govorili o popravljanju vlačljivih vin, kar zaenkrat še ni nujno potrebno.

Sedaj moramo paziti, da mošti in mlada vina dobro povrejo, da se ves grozdni sladkor spremeni v alkohol in ogljikovo kislino.

NI SE ČAS ZA UMETNO BARVANJE VIN

Mnogi vinogradniki bi že sedaj radi okrepili črno barvo pri svojih vinih, posebno pri merlotu. Za to opravilo pa sedaj ni primeren čas, ker vino ne bi barve sprejelo, marveč bi jo izločilo v drozje. Za barvanje morajo biti vina bolj dozorela. Dolgoletne izkušnje učijo, da je najprimernejša doba za barvanje vin od januarja do konca marca, to je v času med 1. in 2. pretakanjem.

Naši bralci bi že morali vedeti, da je v Italiji dovoljen za barvanje črnih vin samo enocianin, katerega pridobivajo iz lupin črnega grozdja. V trgovini sta dva enocianina: v prahu in v tekočini. Navadno uporabljamo tekočega, a oni v prahu je enako dober. Tekočega uporabimo navadno po 1 liter na hl vina, a kakšenkrat moramo zvišati količino tudi na 2 ali celo 3 litre, kot pač zavisi od prvotne in zaželenih barve. Z dodatkom tekočega enocianina ni posebnih stroškov, ker imamo od vsakega dodatnega litra enocianina po en liter črnega vina več. Če je črno vino drago, imamo lahko celo dobiček. — Več kot 3 litre enocianina pa ne smemo dodati na hl vina, ker bi lahko vino izgubilo svoj dobri aroma in s tem izgubilo na vrednosti.

no. Kipenje mladih vin pa naj poteka brez nihanj, kar dosežemo z vedno enako visoko toploto v kleti. Ta toplota naj bo višja od 15° C, a ne višja od 22° C. Če toplota v kleti ne dosega 15° C, moramo na vsak način zakuriti peč in urediti toploto. — Seveda je v kleti nujno potreben toplomer. Brez tega ne bi smela biti nobena klet, saj navadni toplomer ne stane več kot 2-3 litre vina.

—0—

KMETIJSKI PRIDELEKI V SET-u

V državah SET-a je bila letos rekordna žetev žit, a ne sorazmerno v vseh enako. Celotni pridelek žit cenijo — brez riža — na 586 milijonov stotov, s čimer je prejšnji rekord iz leta 1962 prekoračen za 4 milijone stotov. Ta rekord je bil dosežen deloma zaradi višjega hektarskega donosa, deloma zaradi povečane površine posejane s pšenico in ječmenom.

Pridelek pšenice je cenjen na 290 milijonov stotov in sicer 136 milijonov stotov v Franciji, 80 v Italiji, ostalo v Belgiji, Nizozemski, Luksemburgu in Nemčiji. Glede rži je važna samo Nemčija, kjer je zrastel pretežni del od 47 milij. stotov rži in mešanice. Pridelek ječmena je cenjen na 117 milijonov stotov, ovsna pa 72 milijonov.

Ker je bila lansko leto zaradi preobilne letine zelo slaba kupčija s krompirjem, ga je bilo letos manj zasajenega. Iz tega razloga in zaradi suše, je letošnji pridelek krompirja znatno manjši od lanskega. V

Nemčiji cenijo pridelek na 200 milijonov stotov, v Franciji na 120 milijonov stotov, v Italiji pa na 39 milijonov stotov proti lanskim 44 milijonom.

Glede sladkorne pese pričakujejo znatno obilnejši pridelek kot lansko leto, a pridelane količine še niso znane razen za Francijo, kjer je dosegel pridelek 136 milijonov stotov sladkorne pese.

KDAJ BOMO OBREZOVALI TRTE?

Mnogi začnejo obrezovati trto, čim so potrgali. Ne obrežejo ravno vsega, pač pa se izgovorijo, da odrežejo samo nepotrebno, »da ostali les bolje dozori«. To je zmotno. Dokler je na trtah še kaj listov močno pritrjenih in se ne odtržejo, če jih s prstom nekoliko upognemo, je treba pustiti trte pri miru, ker je v njih lesu še pretakanje v listih nastalih sokov. Tudi ne smemo začeti obrezovati takoj po odpadu listov, posebno če je odpad povzročil kak veter. — Z obrezovanjem trt lahko začnemo 14 dni po popolnem odpadu listov in ne prej. — Tudi v mrazu, to je pri toploti izpod 0° C, ne smemo obrezovati trt, posebno če les ni močno rjav, kar pomeni, da je dobro dozorel.

IZREDNA TRGATEV V BELGIJI

Pravijo, da je letošnja trgatve v Belgiji za 20 odst. višja kot lanska in da je boljša tudi glede kakovosti. Skoraj vse belgijsko grozdje pa použijejo v inozemstvu. Lansko leto je bilo izvoženih 23.500 stotov namiznega grozdja in od tega 10.000 stotov v Anglijo, 9.000 stotov pa v Nemčijo. Grozdja za vino ne pridelujejo.

Belgija nam s svojim grozdom ne bo delala posebne konkurence, saj celotna proizvodnja ne dosega toliko kot v naših Brdih (italijansko-jugoslovanskih) ali v današnji goriški provinci.

Industrijska poraba breskev v Italiji

Letošnji pridelek breskev v Italiji cenijo na 12 milijonov stotov. Najbrž se par let pridelek ne bo več posebno dvigal, ker je potrebno nadomestiti stara, že izrojena drevesa in precepiti ali sploh nadomestiti daleč nad 100.000 dreves, ki rodijo belomesnat sad. Ta sedaj ni moderen in je povpraševanje predvsem po breskvah z rumenim mesom. — Je pa seveda na drugi strani res, da je mnogo mladih nasadov, ki še ne rodijo, druge pa še le urejajo.

Od celotnega pridelka breskev — 12 milij. stotov — gre pretežni del v neposredno potrošnjo, okoli 3 milij. stotov pa izvozijo v tuje države, največ v Nemčijo. Okoli 5% vsega pridelka breskev porabi industrija sadja. Ta potrebuje letno okoli 600.000 stotov, in sicer za proizvodnjo marmelade okoli 120.000 stotov, približno ravno toliko za izdelavo gostih sokov, ostalo pa za pripravo breskev v sirupu. V ZDA in v Avstraliji tako razširjeno sušenje breskev v Italiji še ni vpeljano. — V zadnjem času se poraja nova industrijska zvrst, in sicer proizvodnja breskovega sladoleada, kar pa je še vedno brez posebnega gospodarskega pomena.

Industrija konserviranja breskev zahteva sorte z rumenim mesom. Priprava sirupov hoče imeti koščence, to so sorte, pri katerih se koščica drži mesa. Za izdelavo marmelade in gostih sokov so pa bolj zaželeni krojenice, ki se rade razkrojijo in se jim z lahkoto odstrani koščica.

Trenutno so v Italiji dobri izgledi za proizvodnjo breskev v sirupu in za izdelavo gostih sokov, manj za marmelado. Po prvih dveh je namreč živo povpraševanje iz inozemstva, po marmeladi mnogo manj. — V Evropo prihajajo velike mase breskev v sirupu iz drugih predelov sveta. V tem oziru so zanimivi tržni pogoji za breskve v sirupu v Angliji. Ta uvozi letno nad milijon stotov breskev v sirupu v posebnih skatlah. Nad 600.000 stotov teh breskev pride iz Južne Afrike, mnogo tudi iz Avstralije, potem pa iz ZDA, Španije in še drugih držav, med katerimi pa za l. 1963 Italija ni navedena. To pa ima dva razloga, in sicer: Za izdelavo breskev v sirupu nima Italija odgovarjajočih sort. Brž ko začne industrija delati, hoče biti zaposlena vso proizvodno dobo, to je vsaj od začetka junija do konca avgusta. V tem času pa mora biti na razpolago sveže, komaj potrgano blago in seveda v zadostni količini. Tega pa zaenkrat še ni in pridelovalci breskev so komaj začeli zasajati odgovarjajoče sorte. Drugi vzrok, ki ovira večji razvoj industrije breskev v sirupu, pa so cene. Ugotavljajo, da so današnje cene 70 lir za kg breskev previsoke. Industrialci trdijo, da stanejo take breskve v ZDA in v Južni Afriki, komaj nekaj nad 40 lir za kg in da bi jih po taki ceni morali dobavljati tudi italijanski pridelovalci. To pa je malo verjetno, a za enkrat je to problem bodočnosti.

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

V tem se je bližal čas mednarodnega zborovanja v Genovi, na katerem se je med drugim razpravljalo o zamenjavi denarja.

131

Dr. E. BESEDNJAK

Poslancu Ščeku se je sicer posrečilo, da je po nadčloveških naporih zamenjal denar Zadrzne zveze v Gorici, toda to je bil je majhen del našega ljudskega denarja.

Nezamenjan je ostal denar notranjskih zadrug, nezamenjan je bil ves denar istrskega združništva. Sama Istra, iz katere so prihajali glasovi obupa, je imela nad deset milijonov nezamenjenega denarja. Nezamenjan je bil tudi denar Jadranske banke ter Ljubljanske kreditne banke v Gorici.

Ko se je bližala konferenca v Genovi, smo se spomnili, kako je italijanska vlada našim poslancem vedno zatrjevala, da je zamenjava denarja odvisna od pogajanj in sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. V Genovi so se sestali Italijani in Jugoslovani k pogajanjem, dana je bila torej prilika, da se sporazumejo tudi glede denarja našega združništva.

Poslanec Šček je poudarjal, da so poslale tudi italijanske stranke na konferenco svoje odposlance in da mora naša organizacija storiti isto. Živahno je dokazoval, da se nam nudi dragocena prilika zamenjati ves še nezamenjan denar naših zadrug. Utemeljeval je, da je treba iti v Genovo posebno zaradi Istre.

Čakali smo dan za dnem, teden za tednom, toda naše čakanje je bilo zastonj. Ker smo se bali, da se zborovanje v Genovi predčasno zaključí, se je odpeljal podpisani iz Gorice v Trst, da poišče poslanca Wilfana in ga prepriča o važnosti zborovanja za naše ljudstvo. Rastolmačil mu je, da so odposlale tudi druge stranke, n. pr. fašistovska, svojega odposlanca v Genovo.

Poslanec Wilfan je odvrnil, da je taka politika otročja in odklonil zahtevo. »Ako nečete ali ne morete iti Vi, gospod poslanec, v Genovo, tedaj pooblastite koga drugega.«

Tudi ta predlog je poslanec odvrnil in izjavil: »Jaz ne pooblašчам nikogar. Sicer meni ni do lavorik, naj si jih le nabirajo drugi.«

S tem je bila stvar končana in podpisani se je brez najmanjšega uspeha vrnil v Gorico. Ni minilo mnogo časa za tem razgovorom, ko pride v javnost vest, da se je zamenjal v Genovi denar domačim bankam.

OBREKOVANJA

V zvezi s tem vprašanjem je nastala polemika v listih. Virgil Šček je na primer dal tole izjavo:

»Edinost, naše skupno glasilo, je pred dnevi priobčila članek Zadrzne zveze v Trstu, v katerem me obdolžuje, da se nisem hotel brigati za zamenjavo istrskega denarja in sploh denarja njenih članic. Očita se mi tudi, da sem ob zamenjavi denarja goriške Zadrzne zveze izjavil v Rimu, da je s tem ugodeno vsem našim željam in da ne reflektiramo več na zamenjavo ostalega združnega denarja.«

»Za danes samo izjavljam, da so vsa ta očitavanja podla laž...«

Tržaško politično vodstvo, ki je članek odobrilo, je trdilo torej, da je Šček kratkotalo žrtvoval 15 milijonov lir, da reši goriški zvezi poldrugi milijon. Šček naj bi izdal istrske zadruge, da reši tretjino nezamenjenega goriškega denarja.

S Ščekom pa je bila izzvana obenem skupina njegovih političnih prijateljev, ki so nosili z njim odgovornost za skupno politično delo in so skupno z njim posvetili vse svoje duševne in telesne sile organizaciji primorskega ljudstva.

Ko smo videli, da je naše združništvo in so naši revni ljudje žrtvovani, je odpovala goriška deputacija, sestojeca iz poslanca Šče-

ka in dr. Besednjaka, v Beograd k jugoslovanski vladi.

Poslanec Šček je prosil za pojasnilo, zakaj se je zamenjal denar bankam in ne za drugam. Prejel je med drugim sledeči odgovor: »Saj ste vendar imeli v Italiji dr. Rybara! In čemu niste poslali v Genovo svojega posebnega odposlanca?«

V tem trenutku nas je prevzela pekoča in grenka zavest, da smo zamudili z genovsko konferenco sijajno priliko, ki ne vemo, kdaj se zopet vrne.

Človek se vpraša: Kako je mogoče, da se je to zgodilo? Kako je mogoče, da so jugoslovanski zastopniki potisnili v stran naše združništvo, ki je bilo temelj vsega našega gospodarstva? Mahoma nam je postalo vse jasno: dr. Rybar je bil v upravnem svetu Jadranske banke!

NJIHOVA PRAZNOTA

Politični list Jutro je o zadevi prinesel sledeče pojasnilo: »Medtem ko je smatrala sprva italijanska vlada zamenjavo za svojo notranjo zadevo, je začela tekom letošnjega leta poudarjati jugoslovanskim poslancem v Rimu, da je mogoče rešiti to vprašanje le v sporazumu med italijansko in jugoslovansko vlado.

Tako je prišlo na genovski konferenci tudi o tem vprašanju do pogajanj, ki jih je z naše strani vodil dr. Rybar. Prišli so do sklepa, da se zamenja doslej nezamenjani denar Jadranske in Ljubljanske kreditne banke.

Ta vest je hudo zadela primorske zadruge, ki niso pričakovale, da se bodo protežirali bančni zavodi proti združništvo, ki je temelj narodnega življa na Primorskem. Primorski zastopniki so izrazili v Beogradu svoje začudenje nad ravnanjem komisije ter se našli na vodilnih mestih in posebno pri zunanem ministrstvu polno razumevanje za to vprašanje. Zagotovilo se jim je, da se bo naša vlada zavzela za to zadevo ter poskušala doseči remeduro. Gotovo pa se reši to vprašanje o priliki bližnjih pogajanj za trgovinsko pogodbo med Italijo in Jugoslavijo!

(Dalje)

BITKA PRI SISKU

6. I. STEKLASA

Boj je trajal dve uri. Naši so se v začetku junaško držali, a končno so le podlegli. Skoro vsi konjeniki so bili pobiti. Zmešnjava je bila takšna, da se več dni ni vedelo, ali je ban še živ ali mrtev. Sele čez nekaj časa je poslal iz Jastrebarskega poročilo našemu Andreju, naj zbere novo vojsko.

Nevarnost je bila, da bo Hasan napadel Sisek, še preden bo prišla trdnjavi pomoč, za katero je prosil Mikačič. Kljub turški straži se je posrečilo četici 25 mož priti v trdnjavo. Tri dni kasneje je Hasan že obkolil Sisek od vseh strani. Opustošil je vso okolico ter dal znesti ves živež in krmo v svoj tabor. Sprva je trdnjavo naskakoval in klical posadko na boj. Ko je spoznal, da se ga branitelji ne boje in se mu celo posmehujejo, je začel z rednim obleganjem. Naši so se pod Mikakičevim poveljstvom hrabro branili in opazili vsako Hasanovo zvižajočo ter uporabili vse možnosti, da rešijo trdnjavo.

Turški paša je uvidel, da ne more dobiti trdnjave s silo, zato se je poslužil grožnje in zvižaje. Poslal je Mikačiču pismo, v katerem mu natanko opisuje stanje v trdnjavi, kako malo vojakov in hrane da ima in da se zato ne bo mogel dolgo držati. Mikačič se je začudil, ko je pismo prebral, in je začel premišljevat, kd bi bil izdajalec v trdnjavi. Sumil je nekega Marka Vojvodo, ki je bil res že več let skrivni turški zaupnik.

Vendar je trezno in premišljeno prikril svoj sum ter je turškemu poslancu prav dvorljivo razkazal vse vojne priprave, za-

loge hrane in celó utrdbe. Poslanec se je v srcu kar veselil, da bo mogel o vsem tem poročati svojemu poveljniku. Veselil se je pa prezdaj. Mikačič je poklical njega in četovodjo Vojvodo k sebi na kosilo, se prijazno razgovarjal, z njima, na koncu ju je pa nagradil, kakor sta zaslužila. Poveljniku topničarjev, Baltazarju Kranjcu, je ukazal, naj oba zgrabi. Ta je nato oba ustrelil s samokresom in je njuni trupli vrgel ponoči skozi okno v Savo.

Minilo je še nekaj dni in Hasan je nestrpnost čakal svojega odposlanca iz Siska. Poslal je drugega poslanca k Mikačiču z grožnjo, da če je prvega sla ubil, mu bo on Hasan, povrnil v enaki, če ne še večji meri. Mikačič je mirno odgovoril, da je odposlanca izpustil iz trdnjave, če se pa ni vrnil, ni on kriv. V poročilu drugemu poslancu je pa še dodal, da dobro ve, kako malo moči ima za obrambo trdnjave in da je sklenil popolno predajo. Postavil pa je pogoj, da morajo v treh dneh priti v trdnjavo najodličnejši begi in age, kajti on da se navadnim vojakom ne uda. Hasan se je te ponudbe silno razveselil, ker je upal, da bo dobil tako važno trdnjavo v svoje roke brez boja in prelivanja krvi.

Mikačič pa je medtem ukazal nabiti vse male in velike topove z žebli, kolesci in krogliami ter jih v veži glavnega stolpa vkopati in pokriti s travo. Tam skozi bi moralo priti tisto številno turško odposlanstvo. Četrty dan zjutraj se res približujejo trdnjavi svečano oblečeni age in begi. Mikačič je takoj ukazal odpreti vrata in spustiti čez most petsto Turkov, ki so stopali v vrstah po trije in trije. Ko je bila večina že tostran mostu, je ukazal hitro dvigniti in vžgati skrite topove. Strelili so pokončali skoro vse Turke.

(Dalje)

ŠPORTNI PREGLED

Svečan zaključek olimpijskih iger

V soboto, 24. oktobra so se v Tokiu končale olimpijske igre, katerih so se udeležili atleti iz 94 držav. Tekmovanja so bila vsekoli zanimiva in izidi so bili skoraj vedno izredni.

Največ kolajn si je priborila močna postava ZDA. Odlikovali so se tudi tekmovalci iz Sovjetske zveze, Nemčije, Japonske in Italije. Toda o vsem tem bomo pisali v prihodnji številki. V tem tednu si bomo ogledali potek tekem 11 športnih panog.

NOGOMET — Več ekip se je potegovalo za častni naslov, ki ga je v Rimu bilo osvojilo jugoslovansko moštvo.

V četrtini finala smo doživeli poraz Jugoslavije proti Nemčiji (0-1). Ostali kandidati za končno zmago so lahko odpravili svoje nasprotnike: Madžarska Romunce (2-0), Češkoslovaška Japonce (4-0) in ekipa ZAR Gance (5-1). Madžari so se vadili proti Afrikancem (6-0), medtem ko so Čehi komaj premagali Nemce (2-1). V finalu sta se tako srečali Madžarska in Češkoslovaška; zmagali so Madžari z izidom 2-1 (0-0). Nemci so bili tretji (premagali so Zar s 3-1), Jugoslovani pa šele šesti (premagali so Japonsko ter izgubili z Romunijo 0-3!).

Končni vrstni red: 1. Madžarska, 2. Češkoslovaška in 3. Nemčija.

ODBOJKA — Deset držav se je dolgo borilo za olimpijski naslov. Najbolje je igrala Sovjetska zveza in skoraj vse tekme zmagala z odločnim 2-0 (ZDA, Koreja, Nizozemska, Bolgarija, Madžarska, Romunija in Brazilija) razen tekme proti Češkoslovaški (tesna zmaga s 3-2). Rusi so doživeli tudi nepričakovan poraz z Japonsko (1-3!). Čehi pa so osmemkrat zmagali (izgubili so srečanje s Sovjetsko zvezo v petem kolu); trikrat s 3-0 (Brazilija, Koreja in ZDA), trikrat s 3-1 (Japonska, Romunija in Nizozemska) in dvakrat s 3-2 (Madžarska in Bolgarija 3-2). Sovjetska zveza je tako imela boljši koeficient setov in je zato osvojila olimpijski naslov.

V ženski odbojki sta se v finalnem srečanju srečali Sovjetska zveza, ki je vsako tekmo zmagala s prepričljivim 3-0, in Japonska, ki je izgubila en set proti Poljski. Odločilno srečanje se je povsod nepričakovano končalo v korist domačink z odločnim 3-0!

Končne lestvice — moški: 1. Sovjetska zveza, 2. Češkoslovaška in 3. Japonska; ženske: 1. Japonska, 2. Sovjetska zveza in 3. Poljska.

Vrednostna lestvica: 1. Sovjetska zveza 8, 2. Japonska 6, 3. Češkoslovaška 3 in 4. Poljska 1.

BOKS — Tri države so se olikovale: Sovjetska zveza, ki je imela devet boksarjev v polfinalu, Poljska, ki jih je imela sedem, ter Italija s 5 tekmovalci. Boksarji Sovjetske zveze so osvojili tri zlate, štiri srebrne in dve bronasti kolajni. Poljaki so trikrat zmagali, bili enkrat drugi ter trikrat tretji. Tudi Italija je dosegla dve zmagi; osvojila je nato tri bronaste kolajne.

Olimpijski naslov so si osvojili: Italijan Atzori (mušja), Japonec Sakuraj (bantam), Rus Stepashkin (peresna), Poljak Grudzien (lahka), Poljak Kules (superlahka), Poljak Kasprzyk (welters), Rus Lagutin (superwelters), Rus Poponchenko (srednja), Italijan Pinto (srednjetežka) ter Amerikanec Frazier (težka).

Lestvica po točkah je naslednja: 1. Sovjetska zveza 29, 2. Poljska 21, 3. Italija 13, 4. ZDA 8, 5. Nemčija 7, 6. Japonska 5, 7. Koreja, Filipini in Francija 3, 10. Madžarska, Irska, Mehika, Gana, Tunizija, Finska, Nigerija in Bolgarija 1.

KOSARKA — Šestnajst držav se je potegovalo za častni naslov olimpijskega prvaka. Ekipa so bile razdeljene v dve skupini. V prvi so tekmovali Sovjetska zveza, ki je zmagala v vseh tekmah, Portoriko (izgubil je le tekmi proti Sovjetski zvezi 63-82 in proti Italiji 64-74), Poljska (tri porazi: SZ, Portoriko in Mehika), Italija (poleg srečanja s SZ je nepričakovano klonila proti Poljski 58-61 in Japonski 68-72), Mehika, Japonska, Madžarska in Kanada. V polfinalu sta se uvrstila Sovjetska zveza in Portoriko. V drugi skupini so ZDA pričakovano zmagale v vseh tekmah, kar ne velja za Brazilijo (izguba proti ZDA 53-86 in proti Peruju 50-58!) in Jugoslavijo (pet zmag in dva poraza: ZDA 61-69 in Brazilija 64-68), ki sta se uvrstili na drugo in tretje mesto. Izven konkurence so bili Urugvaj, Finska, Avstralija, Peru in Koreja. V polfinalnih srečanjih je Sovjetska zveza porazila Brazilijo (53-47) in ZDA so premagale Portoriko (62-42). V tekmi za

prvo mesto so Amerikanci še enkrat potrdili svojo moč in zmagali z izidom 73-59. Brazilija je z zmago nad Portorikom (76-60) bila tretja. Italija je premagala Jugoslavijo (75-63) in Poljsko (79-59) ter osvojila peto mesto. Jugoslovani so bili šele sedmi (premagali so Urugvaj 78-55).

Končni vrstni red: 1. ZDA, 2. Sovjetska zveza in 3. Brazilija.

JUDO — Velik uspeh je v tem športu dosegla Japonska. Domačini so upali, da bodo zmagali v vseh štirih disciplinah, toda velikani (dva metra visok in 120 kg težak) Anton Geesink jim je prekrizal račune. Ne smemo pa pozabiti, da je zmagoviti Nizozemec svetovni prvak.

Olimpijske naslove so dobili: Japonec Nakatani (lahka), Japonec Okano (srednja), Japonec Inokuma (težka) ter Nizozemec Geesink (splošna).

Ce seštejemo osvojene kolajne, dobimo tole lestvico: 1. Japonska 18, 2. Nizozemska 5, 3. Nemčija in Sovjetska zveza 4, 5. Svica, Kanada in Avstralija 3, 8. ZDA in Koreja 1.

HOKEJ NA TRAVI — Pakistan je zmagal v vseh prvih 6 tekmah (17-3), Indija pa je petkrat zmagala ter igrala dvakrat neodločeno, in sicer s Španijo ter z Nemčijo (obakrat 1-1). Indijanci so zabili 17 golov, prejeli pa 4. V polfinalu sta se uvrstili Avstralija in Španija, kljub ostremu odporu Kenije in Nemčije. Pakistan je takoj odpravil Španijo (3-0), isto je storila Indija z Avstralijo (3-1). Končna tekma se je zaključila z zmago Indije (1-0). Avstralija pa je v odločilnem srečanju za tretje mesto premagala Španijo (3-2).

Končni vrstni red: 1. Indija, 2. Pakistan in 3. Avstralija.

JAHANJE — Nemci so bili uspešni v tem športu, saj so si osvojili dve zlati, dve srebrni in dve bronasti kolajni. V splošnem natečaju je Italija bila dvakrat prva, tako med posamezniki (1. Checconi) kot med ekipami. Nemci so tu bili dvakrat tretji. V dresuri je bil najboljši Švicar Chammartin, v skokih pa Francoz D'Oriola. Nemčija pa je bila prva v obeh disciplinah za ekipe, ter druga z Boldtom (dresura) in s Schriddeom (skoki).

Olimpijski zmagovavci: splošni natečaj: Italijan Checconi (pos.) in Italija (ekipe), dresura: Švicar Chammartin (pos.) in Nemčija (ekipe), skoki: Francoz D'Oriola in Nemčija (ekipe). Vrednostna lestvica: 1. Nemčija 18, 2. Italija 11, 3. Francija in Svica 8, 5. ZDA in Argentina 3, 7. Sovjetska zveza 2 in 8. Velika Britanija 1.

KOLESTARSTVO — Italijani so v Tokiu dosegli velik uspeh, saj so si osvojili nič manj kot tri zlate in pet srebrnih kolajn. Zelo so razočarali Belgijci (ena zlata in ena bronasta) in Francozi (dve bronasti).

Prvo zlato kolajno so si povsem nepričakovano čeprav zasluženo, osvojili Nizozemci v cestni vožnji na kronometer za ekipe (109,893 km s povprečno brzino 45,001 km na uro). Italijani, glavni favoriti, so bili drugi; tretja je bila Švedska. Francozi so bili šesti, Belgijci pa trinajsti! V cestni vožnji (proga je bila dolga 184 km) je bil v končnem šprintu prvi Italijan Zanin, ki je porazil Danca Akerstroma in Belgijca Godefroota. Vsi ostali kolesarji imajo isti čas zmagovavca, ki je vozil 41,770 kmh.

Kolesarji so nastopili tudi v dirkališčnih tekmah. V tekmi proti času na razdalji enega kilometra je zmagal Belgijec Sercu v času 1'9"59 (51,731 kmh), pred Italijanom Pettenellom in Francozom Trentinu, letošnjim svetovnim prvakom. V hitrosti so vsi mislili, da bo tudi v Tokiu gospodarila Francija, toda v finalno serčanje sta se uvrstila oba Italijana, Pettenella, ki je potem zmagal, in Bianchetto. Pettenella je v prvih srečanjih porazil vse najmočnejše kolesarje na svetu: Belgijca Sercuja, Francoza Trentina in sorojaka Bianchetto. V tandemu so Italijani potrdili svojo premoč nad Sovjetsko zvezo, tretja je bila Nemčija. V nasledovanju za posameznike so vsi mislili, da bo prvi svetovni prvak Nizozemec Groen, toda ta je nepričakovano klonil pred gorškim Slovincem Uršičem, ki je tekmoval za Italijo. Prvo mesto je osvojil Čeh Daler, drugo pa Uršič.

Olimpijski naslov so si osvojili: cestna vožnja Zanin (Italija), tandem Bianchetto-Damiano (Italija), zasedovanje za posameznike Daler (SSR), zasedo-

vanje ekipe Nemčija in Km na kronometer (Belgija).

Vrstni red posameznih držav: 1. Italija 30, 2. Nemčija, Belgija in Nizozemska 6, 5. CSR 5, 6. Danska 4, 7. Sovjetska zveza 3, 8. Francija 2 in 9. Švedska 1.

KANU — Tudi v tem vodnem športu so bile tekme zelo zanimive. Odlikovali so se Rusi (tri zlate in eno bronasto), Nemci (dve zlati, eno srebrno in eno bronasto), Švedi (dve zlati) ter Romuni, ki niso prejeli niti ene zlate kolajne, čeprav so osvojili dve srebrni in tri bronaste kolajne.

Olimpijski naslov so si osvojili: K-1 Švedska, K-2 Švedska, K-4 Sovjetska zveza, C-7 Nemčija, C-2 Sovjetska zveza, K-1 ženske Sovjetska zveza in K-2 ženske Nemčija.

Vrednostna lestvica je naslednja: 1. Sovjetska zveza 16, 2. Nemčija 14, 3. Švedska 10, 4. Romunija 9, 5. ZLA 4, 6. Madžarska, Nizozemska in Francija 3 in 9. Danska 1.

JADRANJE — Pet tekem in pet zmagovalcev: Nemčija, Danska, Avstralija, Nova Zelandija in Bahamas. Velik uspeh je žela tudi posadka ZDA, ki je osvojila dve srebrni in tri bronaste kolajne.

V tekmi »5,5« je Avstralija zmagala po kruti borbi z ZDA in s Švedsko. Nemci so sigurno zmagali v tekmi »Finns«. V tekmi »F.D.« so vodili najprej Italijani, nato Angleži, zmagali pa so na koncu predstavniki Nove Zelandije. V tekmi »Dragon« so vsi mislili, da bo prvo mesto pripadlo ZDA, toda Danska je osvojila zlato kolajno prav v zadnjem dnevu. V tekmah jadrnic vrste »star« so zmagali predstavniki Bahamskih otokov, kljub ostremu odporu Fincev, Švedov in Amerikancev. Kot je znano, so tekme trajale sedem dni, tekmovalci pa so izbrali za končni vrstni red le najboljše izide petih dni.

Letošnji olimpijski zmagovavci so: »5,5« Avstralija, »finns« Nemčija, »F.D.« Nova Zelandija, »Dragon«, Danska in »star« Bahamas.

Lestvica po točkah pa je naslednja: 1. ZDA 9, 2. Nemčija 8, 3. Danska 6, 4. Avstralija, Bahamas in Nova Zelandija 5, 7. Švedska 4 in 8. Velika Britanija 3.

STRELJANJE — ZDA so v streljanju žele veiki uspeh, saj so si osvojile dve zlati, dve srebrni in tri bronaste kolajne. Odlični so bili tudi strelci iz Finske, ki so bili dvakrat prvi. Zelo je razočarala Sovjetska zveza, ki je v Tokiu izgubila vse tri zlate kolajne osvojene v Rimu leta 1960. Po eno zlato kolajno sta dobili tako Italija kot Madžarska.

Olimpijski prvaki so: Finec Markkanen (prosta pištola), Finec Linnosvuop (avtomatska pištola), Amerikanec Anderson (prosta karabinka), Amerikanec Wigger (mala karabinka), Madžar Hammerl (tri položaji s karabinko) ter Italijan Mattarelli (glinasti golobi).

Ce ocenimo uspehe, dobimo naslednji vrstni red: 1. ZDA 19, 2. Finska 10, 3. Madžarska in Sovjetska zveza, 5. Italija 5, 6. Bolgarija in Romunija 3, 8. CSR in Japonska 1.

»BOROV« ŠPORTNI TEDEN

7. slovenski športni teden v Trstu je od sobote v polnem teku. Žal ga močno ovira slabo vreme, ki je neprijetno poseglo zlasti v nastope košarkarjev in udeležencev planinsko-orientacijskega pohoda. V košarki je burja celo sredi tekme treščila koše ob tla in jih razbila. Doslej so podelili štiri naslove zmagovalcev: v planinsko-orientacijskem pohodu, v teku čez drn in strn ter v streljanju.

Letošnji prvaki so: v pohodu ekipa Cankarja, ki je prispela na cilj pred »Škamperlom in RMV.

V teku čez drn in strn je zmagal Stojan Sancin, član Brega, pred Borisom Košutom.

V moškem streljanju je najbolje meril član Škamperla Lucijan Kovačič, 2. je bil Glavko Švab (Škamperle) in 3. Milan Babič (Cankar).

Med ženskami pa je imela najbolj mirno roko Mariza Strozzi, ki je dosegla odlično značko 80 točk, 2. je bila Jadranka Jankovič Košuta (Cankar), 3. pa Mariza Kolombin (Škamperle).

Tekmovanja se bodo zaključila 4. novembra.

187. Končno se je Nepeesa ustavila na mali jasi sredi gozda. Čez njo se je sredi goste, mehke trave vil potoček. Nepeesa ga je preskočila in se ustavila pri malem indijanskem šotoru, spletenem iz svežih vej. Splezala je vanj in se zadovoljno oddahnila. Privezala je Bareeja k eni od močnih vej, ki so bile zasajene v tla, in odšla.

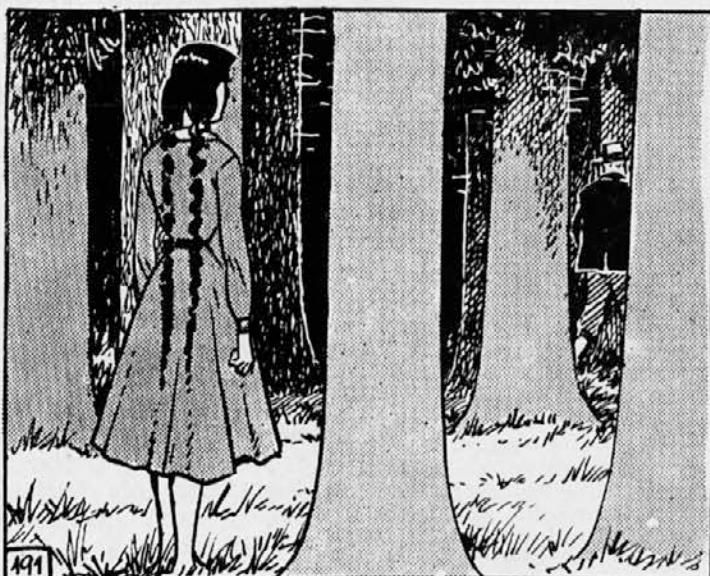
188. Kmalu se je vrnila in postregla Bareeju z vodo in koščkom surove ribe. V tem šotoru sta preživela ves dan. Baree si je vsak trenutek močneje želel, da bi spremljal vsak njen gib, vsak njen korak, da bi se splazil k njej in se dotaknil njene obleke, njenih rok. Toda mali divjaček iz gozda ni pokazal svojih želja, ostal je miren.

189. Gledal je Nepeeso, kako si kuha kosilo in kako pospravlja, potem pa je pozno popoldne tudi dočkal, da je s polnim naročjem pravkar nabranega cvetja sedla k njemu. Vpletala si je rože v lase in se poigravala z Bareejem tako, da ga je lahko udarjala s konci kit. Smejala se je veselo kot ptička, dvignila Bareeja v naročje in ga ljubkovala.

190. Med njuno zabavo se je šotorčku približal Pierrot. Čeprav je Baree jasno čutil, da Pierrot ni hudobnež kot McTaggart, je bilo vseeno konec njegove dobre volje. Počasi se je splazil iz Nepeesinega narečja in začel tiho renčati. Nepeesa je opazila očeta in stekla k njemu. »Kaj se je zgodilo, oče?« je vprašala.

191. »Trgovec iz Lac Baina se vrača domov,« je povedal Pierrot. »Včeraj ga je Baree ugriznil in sedaj mu roka močno zateka. Najbrž ima zatrupljenje krvi. Skril sem zdravilo in mu dejal, da se mora takoj vrniti domov, toda ta hudobnež se boji. Spremiti ga bom moral. V mraku bova odšla.« Ko se je Pierrot poslovil, se je Nepeesa vrnila k Bareeju.

192. Resna je bila, ko je pokleknila k njemu in mu dejala: »Oh, Baree, prav si naredil! Prav je, da se mu je rana zastrupila. Naj zboli, naj umre, jaz se ga tako bojim...« Baree je začutil, da doživlja največji trenutek v svojem življenju. Kot da bi hotel potolažiti svojo gospodarico, se je stisnil k njej in ji počasi položil glavo v naročje.